

№ 11 — 2020
28. september · 120. årgang

DANISH JOURNAL OF NURSING

Sygeplejersken

TEMA

JAGTEN
PÅ DE
1.000

SYGEPLEJERSKER

NY BOG

SYGEPLEJENS
HISTORIE

E C M O

EN SIDSTE CHANCE

Anne Langvad er en af de intensivsygeplejersker, som overvåger patienter i ECMO-behandling. En ECMO-maskine ilter blodet for patienter, som er så syge, at deres lunger ikke fungerer, herunder de dårligste Covid-19-patienter.

ANNONCE

Flere sygeplejersker øger patientsikkerheden

 Dansk forskning sætter nu også en tyk streg under, hvad internationale studier allerede har vist: Flere sygeplejersker giver kortere indlæggelser og lavere dødelighed. Bedre bemanning gør det nemmere at fastholde sygeplejersker, og antal sygeplejersker på en afdeling har en direkte betydning for patienternes sikkerhed. Alt i alt: Flere sygeplejersker øger patientsikkerheden.

Dansk Sygeplejeråd Kreds Sjælland har sammen med Region Sjælland finansieret forskningsprojektet. Studiet tager afsæt i indlæggelser på de medicinske afdelinger i perioden 2012 til 2017, i alt 135.728 indlæggelser.

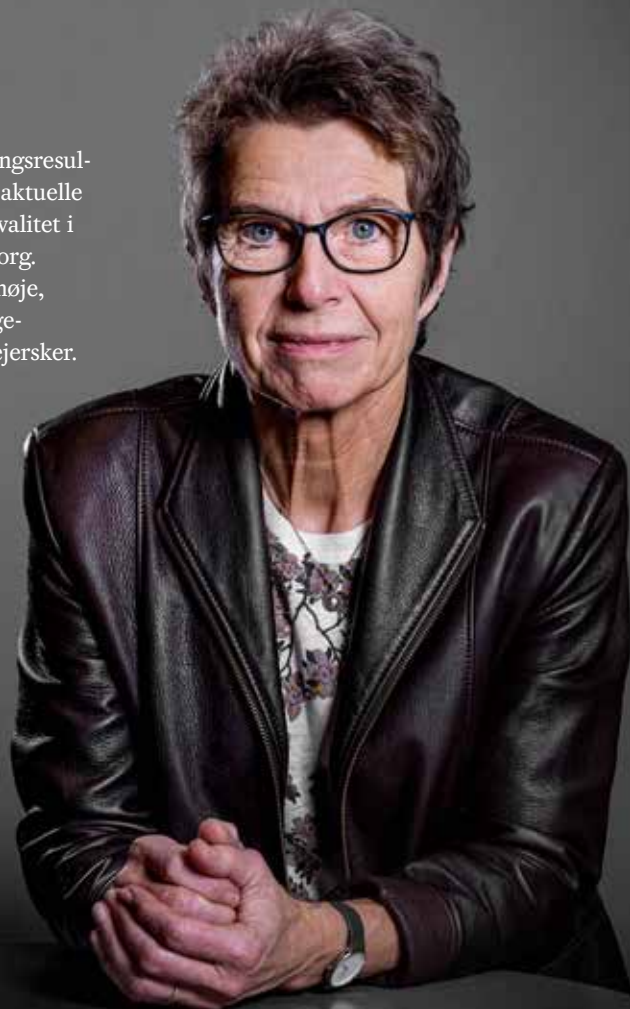
Hermed bliver det endnu en gang tydeligt, at regeringens beslutning om at skaffe 1.000 flere sygeplejersker til sygehusene er helt rigtig. Regeringen har ikke kun taget initiativet, men også sikret finansieringen til 500 flere sygeplejersker i år og næste år. Patienter og deres pårørende vil på den måde kunne mærke

en forskel. Det nye danske forskningsresultat er også et relevant input i den aktuelle debat om at sikre værdighed og kvalitet i den kommunale sygepleje og omsorg.

I Dansk Sygeplejeråd følger vi nøje, hvad regionerne og de enkelte sygehuse gør for at skaffe flere sygeplejersker. Desværre er det ikke så opløftende læsning i dette nummer af *Sygeplejersken*. Vi ønskede at merbevillingen blev brugt som en saltvandsindsprøjtning til at bevise nødvendigheden af højere normeringer, i stedet bliver den flere steder smurt ud som tynd leverpostej, hvilket jo ikke var meningen.

Grete Christensen

Grete Christensen,
formand

I SEPTEMBER HAR DANSK SYGEPLEJERÅD VÆRET I MEDIERNE MED BL.A. DISSE EMNER

Dagbladet ROSKILDE

"Rapporten viser, hvilken signifikant betydning sygeplejersker har for patienternes sikkerhed. [...] Derfor er det selvfølgelig også problematisk, at vi i den grad mangler sygeplejersker i Region Sjælland."

HELLE DIRKSEN,
kredsformand i DSR Kreds Sjælland om nyt forskningsprojekt.

/ritzau/

"Vi bliver nødt til at hjælpe alle de mennesker, der går rundt på den måde og har symptomer. Vi må tale højt om det og hjælpe dem med at blive udredt og give dem ensartede tilbud på landsplan."

GRETE CHRISTENSEN,
formand for Dansk Sygeplejeråd, efterlyser national handleplan for senfølger af Covid-19.

AVISEN DK

"Det er alt for høje tal. Derfor ser vi også med meget positive øjne på den debat, der kommer nu her. Når vi som faggruppe siger, der er et problem, har det ikke nær så stor gennemslagskraft, som når Sofie Linde siger, det er sket for hende."

ANNI PILGAARD,
næstformand i Dansk Sygeplejeråd om sexchikane.

Ansvarsh. chefredaktør
MORTEN JAKOBSEN
mja@dsr.dk
Telefon: 4695 4110

Redaktionschef
JAKOB LUNDSTEEN
jlu@dsr.dk
Telefon: 4695 4180

Redaktionssekretær
LOTTE HAVEMANN
lha@dsr.dk
Telefon: 4695 4179

Redaktionssekretær
HENRIK BOESEN
hbo@dsr.dk
Telefon: 4695 4189

Fagredaktør
JETTE BAGH
jba@dsr.dk
Telefon: 4695 4187

Journalist
CHRISTINA SOMMER
cso@dsr.dk
Telefon: 4695 4264

Journalist
ANNE WITTHØFFT
awi@dsr.dk
Telefon: 4695 4108

Journalist
KRISTINE JUL ANDERSEN
kja@dsr.dk
Telefon: 4695 4278

Grafiker
MARIA FRIMANN STORM
mfs@dsr.dk
Telefon: 4695 4281

Art Director
SASJA HERMANSEN
sh@dsr.dk
Telefon: 4695 4117

Art Director
MATHIAS N JUSTENSEN
mnj@dsr.dk
Telefon: 4695 4280

Næste nummer af Sygeplejersken udsendes
19. - 22. oktober 2020

Hvis Sygeplejersken udebliver
Log ind på dsr.dk → Menu → Sygeplejersken → Kontakt
→ Har du ikke modtaget Sygeplejersken?
Udfyld og send blanketten, og bladet bliver eftersendt.

Distribueret oplag
Perioden 2018-19 77.393 eksp.
Medlem af Danske Medier

Årsabonnement
(pr. januar 2020) 900,00 kr. + moms

Løssalg
70,00 kr. + moms.
Kontakt Media-Partners på
abonnement@media-partners.dk

Ændring af medlemsoplysninger
Kontakt Medlemsregisteret, Telefon: 3315 1555,
medlemsregisteret@dsr.dk

Tryk: Stibo

Annoncer: Media-Partners, Det Gl. Mejeri, Alhøjvej 2,
Stilling, 8660 Skanderborg, Telefon: 2967 1436

Stillingsannoncer: stillinger@media-partners.dk
Tekstsideannoncer: annoncer@media-partners.dk

Manuskriptvejledning, udgivelsesplan m.m.:
www.dsr.dk → Menu → Sygeplejersken → Om Sygeplejersken

Ophavsret: Enhver anvendelse af hele eller dele af artikler, fotos
og illustrationer fra Sygeplejersken, såvel papirudgaven som den
elektroniske udgave, er kun tilladt med skriftligt samtykke fra redak-
tionen eller forfatteren/fotografen/illustratoren jf. lov om ophavsret.

Ansvar: Dansk Sygeplejeråd har intet ansvar for produkter og ydel-
ser, som omtales i Sygeplejerskens annoncer eller indstik. Redak-
tionen påtager sig intet ansvar for materialer, der indsendes uop-
fordret. Holdninger, der tilkendes i artikler og andre indlæg,
udtrykker ikke nødvendigvis Dansk Sygeplejeråds synspunkter.

Forsidefoto: Bax Lindhardt

Udgiver: Dansk Sygeplejeråd, Sankt Annæ Plads 30,
1250 København K, telefon: 3315 1555, redaktionen@dsr.dk,
www.sygeplejersken.dk ISSN 0106-8350

Fagforening med
fag og overenskomst

TRYK
5041 0004

TEMA

DE 1.000 EKSTRA KOLLEGER

Julie Emilie Rasmussen og Emma van der Jagt er to af de 1.000 ekstra sygeplejersker, som regeringen har afsat midler til på finansloven. De er med til at hæve normeringen ud over det normale på Neurologisk Afdeling på Bispebjerg. Men da der ikke er så mange ledige sygeplejersker, er det nødvendigt også at finde ekstra timer blandt de ansatte ved at få dem op i tid. Det er et dilemma for mange på deltid. Sygeplejersken er gået bag om tallene og sætter fokus på de afdelinger, der har fået tilført ekstra medarbejdere.

SIDE

20

22 ARBEJDSGIVERNE JAGTER TIDER
BLANDT DELTIDSANSATTE

25 BESPARELSER KRÆVER YDERLIGERE
87 SYGEPLEJERSKER

26 SÅDAN BLIVER DE 1.000
SYGEPLEJERSKER FORDELT

28 FORSØG: OP I TID OG BEDRE
ARBEJDSMILJØ

29 EKSTRA MIDLER SPREDT UD PÅ
VAGTBELASTEDE AFDELINGER

32 KURSER OG KLARE JOBOPSLAG
TILTRÆKKER FLERE

JEG SKAL KUNNE RUMME PATIENTERNES FØLELSER

Tarmsygdomme. Helle Bendtsen hjælper patienter, der er afhængig af kunstig ernæring. Hun ser sin fornemmeste opgave i at opretholde patienternes værdighed.

SIDE **56**

NY BOG: SYGEPLEJENS HISTORIE

Interview med **Gunilla Svensmark**, sygeplejerske og "historienørd", der er bogaktuel med "Kald og profession – Sygeplejens historie 1863-2001".

SIDE 44

HVAD VED DU OM MÆND I SYGEPLEJEN?

Hvad er det mest almindelige fornavn på en mandlig sygeplejerske? Hvor mange mænd er der i sygeplejen? Test din viden.

SIDE 37

Skiftedag

MAN FÅR RESPEKT FOR DE HANDLEDE KVINDER

Det er barskt, men givende at arbejde med udenlandske kvinder i prostitution. Når **Thea Nymoen Spjudvik** trækker på faglige og personlige kompetencer i sit nye job i Reden International, åbner dørene sig, og hun får en anden forståelse for livet.

SIDE 66

COVID-19

FRIE HÆNDER

Corona satte turbo på medicin-pumper til antibiotikabehandling, så patienter kunne udskrives tidligere og dermed frigive sygeplejersker til pleje af coronaindlagte.

SIDE 41

SIDSTE HÅB MED ECMO

De allersygeste Covid-patienter kommer i ECMO-behandling. Her overtager en maskine lungernes funktion og køber tid til bedring.

SIDE 50

HØRT!

LYT TIL DE GAMLE

"De gamle bliver usynlige, hvis de ikke bliver hørt," siger **Marianne Mahler**. Hun har forsket i folkesundhed og arbejdet med gamle menneskers indflydelse på egen hverdag.

SIDE **19**

ANNONCE

Hospitaller: Beredskabet er parat

Tekst NANA TOFT · Foto CLAUS BECH

Testcentrene landet over kører for fulde omdrejninger, i takt med at smittetallene stiger. Beredskaberne på hospitalerne er tæt på klar, selv om ikke alle er baseret på frivillighed fra sygeplejerskers side.

Smittetrykket stiger, og selv om antallet af indlæggelser ikke er faretruende, tegner der sig et billede af, at beredskabet er klart. Også selvom alle ikke melder sig frivilligt. Det viser en rundspørge til seks hospitaler.

“Det er ikke sådan, at vi ikke kan følge med.”

Sådan lyder det fra sygeplejerske og fællestillidsrepræsentant på Aalborg Universitetshospital, Pia Jødal Næss-Schmidt. Hun fortæller, at der den 21. september 2020 var indlagt syv patienter med Covid-19. En enkelt på intensiv.

“Vi kan være nervøse for, om det bliver, som det var i foråret, men skulle tallene blusse op, har vi en eskaleringsplan klar,” fortæller Pia Jødal Næss-Schmidt.

Samme melding kommer oversygeplejerske Annette Falkenberg fra Aarhus Universitetshospital med. Også her er der en klar plan for hvem, der skal gøre hvad, hvis det bliver nødvendigt.

“Ved første bølge var rollerne ikke klart definerede. Det er de nu,” forklarer Anette Falkenberg fra afdelingen for infektionssygdomme.

Vi står mere robust

På Odense Universitetshospital og i Region Hovedstaden er man ved at lægge sidste hånd på en revideret eskaleringsplan, der i Region Hovedstadens tilfælde er fælles for samtlige sygehuse i regionen.

Fra begge steder lyder meldingen, at der er så få indlagte, at man fortsat kører det fra normalsy-stemet, men at man kan øge niveauet med få dages varsel.

“Sidste gang kiggede vi ind i uvisheden. Det er helt anderledes denne gang,” fortæller sygepleje-faglig direktør Mathilde Schmidt-Petersen fra OUH. Hun bliver bakket op af hospitalsdirektør Birgitte Rav Degenkolv fra Hvidovre Hospital:

“Vi har de faciliteter, vi skal bruge. Vi har større viden og flere kompetencer. Det betyder, at vi står mere robust.”

Ingen står i kø

Det er ingen hemmelighed, at det flere steder i landet har været udfordrende at finde sygeplejersker til beredskabet. På Sjællands Universitetshospital, Køge, har man slået flere stillinger op, men der har været meget få ansøgere, fortæller fællestillidsrepræsentant Susanne Rønn Haunsvig.

“Ingen står i kø for at passe Covid-patienter,” som Susanne Rønn Haunsvig forklarer det.

Fra de seks hospitaler, som Sygeplejersken har været i kontakt med, er meldingen dog, at frivillighed har været et bærende princip i arbejdet med at finde folk til beredskabet.

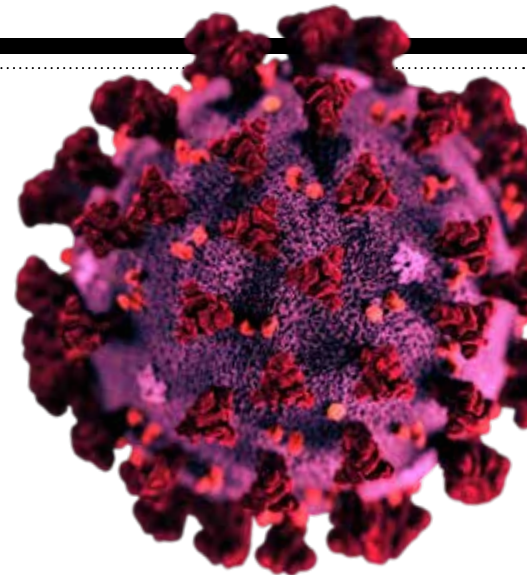
Sygeplejefaglig direktør Mathilde Schmidt-Petersen siger:

“Vi kan mærke, at mange fortsat er usikre på opgaven. Vi gør derfor meget ud af at informere. Gøre sygeplejerskerne klar på, hvad de forskellige opgaver går ud på. Klæde dem på. Uddanne dem.”

På Regionshospitalet Horsens har over halvdelen af beredskabet meldt sig frivilligt. Resten er blevet valgt ud fra organisatoriske og sociale kompetencer. Alle har dog fået lavet individuelle aftaler.

“Vi valgte at sige, at vi ville imødekomme de ønsker, de måtte have i forhold til vagttyper eller antal weekendvagter,” fortæller Marie-Louise Ulsøe, oversygeplejerske på Bedøvelse, Operation og Intensiv.

Pålagt coronatest bør tælle som arbejdstid

Coronatest af medarbejdere skal ikke ske i fritiden, når det er pålagt af arbejdsgiveren, mener Dansk Sygeplejeråd. Danske Regioner er uenige, så nu må Arbejdsretten på banen.

Tekst **MAI BRANDI LUDVIGSEN**

Det er ikke rimeligt, at sygeplejersker skal bruge deres fritid på at blive testet for corona, når det er pålagt af arbejdsgiveren pga. tilfælde af Covid-19 på arbejdspladsen. Alligevel er det sådan, det foregår i flere regioner og kommuner.

”Selvfølgelig skal man testes, hvis der er mistanke om, at man kan være blevet smittet med Covid-19 på arbejdet, og det er også i orden, at arbejdsgiveren kan pålægge medarbejderne at blive testet. Men så er det også kun rimeligt, at arbejdsgiveren betaler for den tid, der er forbundet med det. Det er jo en smitterisiko, som er opstået på arbejdet,” siger Grete Christensen, formand for Dansk Sygeplejeråd.

At det ikke fungerer sådan, har flere sygeplejersker oplevet. Bl.a. er en hel afdeling på Universitetshospital Sjælland blevet pålagt at blive testet, og det har en del måttet bruge deres fritid på, uden at der er sket honorering efter arbejdstidsaftalen. Sagen er taget op på et møde mellem Dansk Sygeplejeråd, Fagbevægelsens Fællesorganisation (FH) og Danske Regioner – uden at det er lykkedes at nå til enighed.

Nu vil der gennem FH blive sendt et klageskrift til Arbejdsretten. Tilsvarende er der en sag på vej mod KL, som FOA kører på baggrund af medarbejdere i kommunerne, som også har skullet bruge deres fritid på at blive testet.

Skærpede regler om mundbind for sundhedsmedarbejdere

Sundhedsstyrelsen er på vej med skærpede retningslinjer om brugen af værnemidler (mundbind/visir) i sundhedsvæsenet og ældreplejen. Retningslinjerne vil gælde både personale, patienter og besøgende, og omfatter sygehuse, praksissektoren, plejecentre og visse døgntilbud, der bebos af særligt sårbare borgere.

Det oplyste Sundheds- og Ældreministeriet i en pressemeddelelse den 18. september.

Gælder til og med 4. oktober

Desuden vil Styrelsen for Patientsikkerhed i samarbejde med lokale myndigheder have øget fokus på at beskytte sårbare borgere på plejehjem og sociale botilbud, bl.a. ved udstedelse af påbud om besøgsrestriktioner og evt. besøgsforbud.

Tiltagene vil foreløbigt gælde til og med den 4. oktober 2020.

De nye retningslinjer træder i kraft, så snart de udsendes af Sundhedsstyrelsen.

Dette var endnu ikke sket ved redaktionens afslutning den 22. september.

(ldh)

7

Så mange studerende var der pr. fuldtids klinisk vejleder på Nordsjællands Hospital i 2018. I 2006 var tallet fire. Årsagen er et stadigt stigende antal sygeplejestuderende, som oplever, at der ikke følger tilstrækkelige ressourcer med til at løse opgaven med at uddanne dem på hospitalerne i deres praktik.

Kilde: Region Hovedstaden

Brev til ministre om senfølger

Sygeplejersker er overrepræsenteret i statistikkerne over andelen af smittede, og flere sygeplejersker er stået frem i *Sygeplejersken* og andre medier og har fortalt om senfølger og bekymring om eget helbred og arbejdsevne.

Det har bl.a. fået Dansk Sygeplejeråd til – sammen med FOA, Overlægeforeningen, Ergoterapeuterne og Fysioterapeuterne – at opfordre til, at der iværksættes en national handlingsplan for at hjælpe folk, som er smittet med Covid-19, og som lider af senfølger.

I et brev til sundheds- og ældreminister Magnus Heunicke (S) og beskæftigelsesminister Peter Hummelgaard (S) skriver organisationerne, at folk med senfølger bl.a. lider af vedvarende træthed, hovedpine, åndenød, kognitive forstyrrelser og føle- og sanseforstyrrelser.

Organisationerne efterlyser en systematisk opfølgning for Covid-19-smittede, som oplever senfølger, samt at der iværksættes en national handlingsplan, der omfatter opfølgning og udredning, ensartede tilbud om behandling og rehabilitering.

(ldh)

SOMALILAND
OG SYDSUDAN

To nye medlemmer af ICN

De to afrikanske lande Somaliland og Sydsudan er optaget som nye medlemmer af den internationale sygeplejerskeorganisation ICN. Repent Khamis George, formand for de sydsudanesiske sygeplejersker, siger til ICN:

"Nu kan vi med stolthed føle, at vi er medlemmer af det internationale fællesskab af sygeplejersker. Det vil løfte profilen af professionen i vores land." Sydsudan opnåede uafhængighed i 2011.

Somaliland, der ligger i det nordlige Somalia, har ikke opnået international anerkendelse som land, men fungerer de facto som selvstændig nation. Generalsekretær for sygeplejerskerne, Dr. Fouzia M. Ismail, siger: "Medlemskabet vil hjælpe os til at være opdaterede med nyeste praksis og etik."

(jlu)

Kultur

Den perfekte promise

Mennesket er født med en halv promise for lidt. Den teori beslutter fire gymnasielærere, som også er venner, sig for at teste i den nye danske film "Druk". Teorien lyder, at alkohol i blodet åbner sindet for omverdenen og får kreativiteten til at stige. Resultatet er opsigtsvækkende. Både undervisningen og resultaterne løfter sig, og vennerne begynder at mærke livet igen. Men i takt med at genstandene ryger indenbords, skrider eksperimentet fremad for nogle og af sporet for andre. Filmens instruktør Thomas Vinterberg er fascineret af alkohol og dens effekter, som han ønsker både at hylde og problematisere.

Filmen havde premiere i biografen landet over den 24. september.

Ny forskning

Flere sygeplejersker giver større patientsikkerhed

Flere sygeplejersker på medicinske afdelinger giver kortere indlæggelser og lavere risiko for, at patienter dør inden for 30 dage fra indlæggelsesdagen. Det viser et nyt dansk forskningsprojekt. Bedre bemanning gør det også nemmere at fastholde sygeplejersker.

Tekst **MAI BRANDI LUDVIGSEN** · Foto **SØREN SVENDSEN**

Patientsikkerheden bliver højere på medicinske afdelinger, hvis der ansættes flere sygeplejersker. Sådan lyder en af de centrale konklusioner i et nyt forskningsprojekt fra Sjællands Universitetshospital og Syddansk Universitet.

Som en del af projektet har forskerne sammenlignet medicinske afdelinger i Region Sjælland for at undersøge sammenhængen mellem antal sygeplejersker og patientsikkerhed.

”Vores analyse viser, at hvis man har flere sygeplejersker i de medicinske afdelinger, så reduceres indlæggelsestiden og dødeligheden. Vi har kontrolleret for patientkarakteristika og antallet af øvrigt personale, og det er ret unikt i forhold til litteraturen,” siger Kim Rose, professor på Danish Centre for Health Economics, Syddansk Universitet.

Dansk Sygeplejeråd Kreds Sjælland har sammen med Region Sjælland finan-

sieret projektet. I undersøgelsen indgår alle indlæggelser på de medicinske afdelinger i perioden 2012 til 2017. I alt 135.728 indlæggelser. Særligt ift. indlæggelsestiden viser resultaterne tydelig sammenhæng med sygeplejerskebemandingen, mens det for dødeligheden kun havde negativ indflydelse, hvis der var tale om en permanent lavere bemanning, ikke hvis den var midlertidig.

”Rapporten viser, hvilken signifikant betydning sygeplejersker har for patienternes sikkerhed. Ikke at det kommer som den store overraskelse for os, for det er også det, internationale undersøgelser har vist, men det er godt at få det bekræftet i et lokalt perspektiv,” siger Helle Dirksen, kredsformand i Dansk Sygeplejeråd Kreds Sjælland.

Hun peger på den store mangel på sygeplejersker i Region Sjælland. Forskningsprojektet skulle da også afdække, hvad der kendetegner de afdelinger, som

er bedst til at fastholde sygeplejersker.

Svaret er bl.a. høj bemanning samt høj alder og høj anciennitet blandt sygeplejerskerne. Derudover er afdelinger med lav sygeplejerskeomsætning også karakteriseret ved godt arbejdsmiljø, lavere andel af sygefravær og overarbejde, få genindlæggelser, kort indlæggelsestid, lav dødelighed og lavt forbrug af sundhedsydelser.

”En god bemanning og en god balance mellem nyere og erfarne sygeplejersker er i sig selv med til at fastholde sygeplejersker. Det viser, at det kan betale sig at investere i medarbejdere og godt arbejdsmiljø,” siger Helle Dirksen.

En anden vigtig faktor, som sygeplejerskerne selv peger på, er en god og nærværende leder.

Læs hele forskningsrapporten ”Defining Nursing Capacity” på www.regionsjaelland.dk > søg på NUCAP

Nye anbefalinger for natarbejde

Få nattevagter i træk, tilstrækkelig tid mellem to vagter og vagter af kortere varighed. Sådan lyder nogle af anbefalingerne fra 15 internationale forskere, der har undersøgt, hvordan natarbejdet kan tilrettelægges, så det mindsker risikoen for ulykker, kræft og graviditetskomplikationer. Arbejdet er igangsat af Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø, NFA.

Anbefalingerne lyder:

- Højst tre nattevagter i træk.
- Mindst 11 timer mellem to vagter.
- Højst ni timers varighed pr. vagt.

Derudover anbefales det, at gravide normalt arbejder maksimalt en nattevagt om ugen for at mindske risiko for abort og andre graviditetskomplikationer.

(mlu)

Læs mere på nfa.dk - søg på "anbefalinger natarbejde"

VERDEN

Corona dræber sundhedsarbejdere

Mere end 7.000 sundhedsarbejdere har mistet livet i forbindelse med deres arbejde som følge af coronapandemien verden over. Det viser en sammentælling, som Amnesty International har foretaget i slutningen af august. Flest dødsfald er registreret i Mexico (1.320), USA (1.077) og Brasilien (634). Amnesty International skelner dog i opgørelsen ikke mellem de enkelte faggrupper inden for sundhedssektoren. F.eks. er hovedparten af de omkomne i Mexico rengøringspersonale, som har ringe adgang til personlige værnemidler.

(hbo)

VIDEN OM

Senfølger og seksuelle overgreb

Fagfolk inden for især social- og sundhedsområdet savner viden om konsekvenserne af seksuelle overgreb på børn. Det er forbrydelser, som kan smadre et menneskes barndom, ungdom og voksenliv, og op mod 275.000 voksne danskere kan være ramt af alvorlige psykiske, fysiske og sociale senfølger.

Landsforeningen Spor har derfor gang i et interaktivt oplysnings- og undervisningsmateriale. Materialet er en mosaik af viden om senfølger af seksuelle overgreb i barndommen.

"Vi håber, at fagpersoner og andre, der ser og bruger materialet, får en aha-oplevelse og et indblik i en virkelighed, de ikke anede eksisterede. Og hvis vi også kan nå ud til senfølgeramte, som måske tøver med at søge hjælp, har vi opnået rigtig meget," siger Helle Cleo Borrowman, som er formand for landsforeningen.

(hbo)

Materialet kan ses på www.senfoelger.landsforeningen-spor.dk

Kultur

Barn under corona

Hvordan var det at være barn, da Danmark lukkede ned pga. corona i marts i år? Det fokuserer Buster Filmfestival og Nationalmuseets filmprojekt "Lockdown i Danmark"/"Dengang Danmark lukkede ned" på, når filmen får verdenspremiere på Buster Filmfestival. Da der blev efterlyst videoer af den nye hverdag, væltede de ind fra hele landet. Projektet udviklede sig i samarbejde med filminstruktør Emil Nørgaard Munk, som begyndte at følge børn i alderen 7-14 år. Filmen viser, hvordan nogle håndterer krisen ved at lave musikvideoer, andre er særligt udsatte pga. sygdom og savner deres bedsteforældre, mens andre igen formår at fokusere på det positive - f.eks. at der er god tid til at være sammen med far, der ellers altid er på arbejde.

Buster Filmfestival finder primært sted i biografen i Københavnsområdet fra den 21. september - 4. oktober, men kommer også til Saksøbing, Viborg, Århus, Svendborg og Sydslesvig. Find programmet på www.buster.dk

Vi skal ikke operere os ud af det her

Overvægtsalliancen har med bred faglig opbakning lanceret en national strategi til forebyggelse og behandling af svær overvægt.

Tekst **HENRIK BOESEN** · Foto **ISTOCK**

Svær overvægt skal forebygges, og det er 17 fagprofessionelle fra vidt forskellige fagområder enige om. Gruppen kalder sig "Overvægtsalliancen" og har sammen udgivet "National strategi 2.0: En styrket indsats til forebyggelse og behandling af svær overvægt".

Koordinerende sygeplejerske, MPH, Dorthe Greve Jørgensen, Gastroenheden 360 på Amager og Hvidovre Hospital, har på opfordring fra Dansk sygeplejeråd deltaget i gruppens arbejde. Til daglig arbejder hun med patienter, som har besluttet sig for at få en operation mod deres svære overvægt.

"Fedmekirurgi skal fortsat være et tilbud til de få baseret på en tværfag-

lig specialist vurdering. Men vi skal jo ikke operere os ud af det her," siger hun.

Kurven skal knækkes

Overvægtsalliancens overordnede mål er, at knække kurven med antallet af både børn, unge og voksne med svær overvægt i 2025. Den stiger i øjeblikket.

Det ambitiøse mål er baseret på at implementere en bred vifte af løsninger, som præsenteres i oplægget:

1. opgør med stigma omkring svær overvægt
2. forebyggelse af svær overvægt
3. styrket behandling til mennesker med svær overvægt
4. forskning og viden.

Viden om overvægt

I februar sidste år blev der via finansloven sat 10 mio. kr. af til etablering af et videnscenter for overvægt. Det er kun et første skridt på vejen, forklarer Dorthe Greve Jørgensen:

"Målet er at etablere flere centre, som kan formidle viden om overvægt. De praktiserende læger efterspørger f.eks. viden om, hvordan de skal behandle svær overvægt. Det samme gør sygeplejersker, som møder svært overvægtige patienter."

Overvægtsalliancen præsenterer sit oplæg for Christiansborgpolitikkerne ved en konference i december.

Oplægget kan læses via denne artikel i webudgaven af Sygeplejersken.

Fag & Forskning

Mere nyt fra Fag&Forskning
Du kan finde flere nyheder på dsr.dk/fagogforskning. Tjek os løbende på mobilen, eller få en daglig nyhedsopdatering direkte i din mailboks.

For lidt at spise svækker helbredelsen

Ældre patienter, som efter udskrivelsen fra hospitalet er for trætte til at spise ordentligt eller savner selskab under måltiderne og derfor spiser for lidt, risikerer et utilsigtet vægttab. Og dette fører til genindlæggelse inden for 30 dage efter udskrivelsen. Derfor skal sundhedsprofessionelle være ekstra opmærksomme på træthed hos de ældre

som et tidligt tegn på en forringet ernærings- og helbredstilstand.

(hbo)

Læs Peer reviewed-artiklen "Trætte ældre patienter spiser for lidt" i Fag&Forskning nr. 3/2020, som udsendes med dette nummer af Sygeplejersken.

Psykiatriens Peerboard vinder pris

Prisen for Årets Borgerinddragende Initiativ 2020 gik til Psykiatriens Peerboard i Region Nordjylland. Her arbejder patienter, pårørende og sundhedsprofessionelle sammen om at skabe fremtidens psykiatri.

Danske Regioner skriver i en pressemeddelelse, hvorfor netop Psykiatriens Peerboard fik prisen:

”Region Nordjylland har samlet et Peerboard, der giver psykiatriens patienter og pårørende en direkte stemme i udviklingen af fremtidens psykiatri. Initiativet ”MED ikke FOR” skaber værdi hos den enkelte borger og regionens sundhedsvæsen.”

(aw)

Læs mere om den nordjyske tilgang og peerboardet i *Sygeplejersken* nr. 8/2020

Søg penge til projekter om forebyggelse

Hvad kan få unge erhvervsskoleelever til at kvitte cigaretter, alkohol og junkfood? Hvordan forebygger vi, at patienter med rygsmerter får langvarige smerter? Det er eksempler på projekter, der tidligere har fået penge fra den fællesregionale pulje til forskning i forebyggelse. Der er nu åbent for ansøgninger til næste års uddeling af bevillinger fra puljen, som er på 6,9 mio. kr.

- Puljen kan søges af forskningsprojekter med en regional hovedansøger, der omhandler forebyggelse, og som kan udbredes til andre områder, regioner, kommuner mv.
- Puljen udmøntes i årene 2019-2021. Den bliver **for sidste gang** slået

op den 3. september 2020.

- Ansøgningsfristen er den 3. januar 2021. Det forventes, at ansøgerne vil få skriftligt svar i marts 2021.

Puljen støtter projekter, der giver viden om effekten af forebyggelsesindsatser. Projekterne må meget gerne involvere flere samarbejdspartnere og forskningsmiljøer, som f.eks. regioner, kommuner, almen praksis, virksomheder og civilsamsfundsorganisationer.

(lha)

Læs mere på regioner.dk > Sundhed > Sundhedsinnovation og forskning > Fælles regional pulje til forskning i forebyggelse

Klinisk retningslinje til forebyggelse af tryksår

Den første kliniske retningslinje til forebyggelse af tryksår hos voksne over 18 er nu udgivet. Retningslinjen skal sikre, at sundhedsprofessionelle i regioner og kommuner får en evidensbaseret vejledning, der fremmer optimale muligheder for ensartet, høj kvalitet. Den skal desuden medvirke til hensigtsmæssige patientforløb og vidensdeling på tværs af sektorer og faggrupper samt til prioritering i sundhedsvæsenet i forhold til forebyggelse af tryksår.

Retningslinjen er udviklet i samarbejde med Videnscenter for Brugerinddragelse i Det Danske Sundhedsvæsen (VIBIS) og Danske Patienter.

(hbo)

Læs retningslinjen på www.cfkr.dk

Pris for at forebygge vold og nedslidning

To store sygeplejerskearbejdspladser er blandt vinderne af årets Arbejdsmiljøpriser 2020, som uddeles af Arbejdsmiljørådet: Sundheds- og Omsorgsforvaltningen i Københavns Kommune og Medicinske Sygdomme M14 på Sygehus Sønderjylland.

Tekst **SUSANNE BLOCH KJELDSEN**

Fire arbejdspladser er blevet hædret med arbejdsmiljøpriser for at have forbedret arbejdsmiljøet, heriblandt to store arbejdspladser for sygeplejersker: Sundheds- og Omsorgsforvaltningen i Københavns Kommune og Medicinske Sygdomme M14 på Sygehus Sønderjylland.

Medicinske Sygdomme M14 på Sygehus Sønderjylland fik prisen i kategorien Psykisk Arbejdsmiljø for deres indsats med at forebygge vold ved en systematisk indsats baseret på brugen af

Brøset Violence Checklist. Indsatsen har betydet, at det er lykkedes at forebygge vold og trusler mere effektivt og få sygefraværet ned. Med til historien hører, at M14 tidligere havde fået et strakspåbud fra Arbejdstilsynet pga. risikoen for at blive udsat for vold og trusler fra patienterne.

Træning i arbejdstiden i København

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen i Københavns Kommune fik prisen i kate-

gorien Muskel- og Skeletbesvær for deres projekt med at forebygge fysisk nedslidning med "Træning i Arbejdstiden". På 42 plejecentre og fem hjemmeplejeenheder træner medarbejderne, inklusive sygeplejerskerne, 35 minutter om ugen. Træningen består af styrketræning i hold. Den skal ruste medarbejderne til de fysiske krav i arbejdet og forebygge nedslidning.

Læs mere om de nominerede og vinderne på Arbejdsmiljørådets hjemmeside amr.dk

Formandsvalg 2020

Mød kandidaterne

Hvis der senest den 30. september om eftermiddagen melder sig yderligere en eller flere kandidater til formandsposten i Dansk Sygeplejeråd, så skal medlemmerne i perioden 25. oktober-8. november vælge formand.

I skrivende stund har nuværende formand Grete Christensen som den eneste meddelt, at hun gerne tager fire år mere som formand for Dansk Sygeplejeråd.

Valgmøder

Hvis der bliver valg til formandsposten, får medlemmerne lejlighed til at mødes med kandidaterne på i alt seks planlagte valgmøder:

- Mandag den 5. oktober kl. 17.00-20.00, Kreds Syddanmark (kredskontoret)
- Tirsdag den 6. oktober kl. 17.00-19.00, Kreds Midtjylland (kredskontoret)
- Mandag den 19. oktober kl. 16.30-19.30, Kreds Hovedstaden, inkl. Bornholm (sted afventer)
- Tirsdag den 20. oktober kl. 17.00-19.00, Kreds Sjælland (kredskontoret)

- Onsdag den 21. oktober kl. 17.00-20.00, Kreds Nordjylland (kredskontoret)
- Mandag den 26. oktober, evt. digitalt valgmøde/livestreaming.

Såfremt der ikke bliver nogen valghandling, vil møderne blive gennemført alligevel, idet Grete Christensen så vil benytte lejligheden til at møde medlemmerne.

OBS: Vær opmærksom på, at corona-situationen kan betyde ændringer, så hold øje med kredsens hjemmeside.

I tilfælde af valghandling bliver stemmesedlen sendt til medlemmet via den mailadresse, som er registreret hos Dansk Sygeplejeråd pr. den 1. oktober.

Medlemmer, som er registreret med et aktivt medlemskab, kan stemme ved valget. Det inkluderer seniormedlemskab, SLS-medlemskab og alle typer aktivt medlemskab på nedsat kontingent. Medlemmer med passivt medlemskab har ikke stemmeret.

Læs mere på dsr.dk > Menu > Formandsvalg 2020

Grete Christensen rykker en plads op på magtliste

Dansk Sygeplejeråds formand, Grete Christensen, er nummer 11 på Dagens Medicins liste over de mest indflydelsesrige personer i sundhedsvæsenet.

Tekst **LOTTE DAHLMANN** · Foto **BAX LINDHARDT**

Formand for Dansk Sygeplejeråd Grete Christensens gennemslagskraft det seneste år er blevet anerkendt. Således indtager hun 11. pladsen på Dagens Medicins årlige liste over de mest magtfulde personer i sundhedsvæsenet. Sidst år indtog hun listens 12. plads.

I 2020 har sygeplejerskerne optaget både politikere og borgere. I starten af året indgik regeringen og Danske Regioner en aftale om at ansætte 1.000 flere

sygeplejersker inden udgangen af 2021. Dermed lykkedes det Dansk Sygeplejeråd at tage et vigtigt skridt mod bedre sygeplejerskenormeringer på sygehusene.

Under coronakrisen har der også været nok at gøre for Dansk Sygeplejeråd. Bl.a. kaldte manglen på værnemidler til de sundhedsfaglige medarbejdere på politisk handling – og her trak Grete Christensen et betydeligt læs for at gøre opmærksom på behovet.

Grete Christensen deler 11. pladsen med Andreas Rudkjøbing, formand for Lægeforeningen, og Christian Harsløf, direktør i Kommunernes Landsforening.

Statsminister Mette Frederiksen (S) topper listen efterfulgt af Søren Brostrøm, direktør for Sundhedsstyrelsen og Stephanie Lose, formand for Danske Regioner (V) og formand for Regionsrådet, Region Syddanmark.

Dialog frem for påbud

Hvis en virksomhed, f.eks. et sygehus, indgår en aftale med Arbejdstilsynet om at gøre en ekstra indsats for arbejdsmiljøet, undgår virksomheden et egentligt påbud og en negativ smiley.

Siden den 1. september i år har Arbejdstilsynet valgt en ny strategi, så de fremover kan inddrage virksomheden i et aftaleforløb om at forbedre arbejdsmiljøet.

Aftaleforløbet indebærer, at Arbejdstilsynet tilbyder hjælp

og vejledning undervejs til virksomhederne, som skal være motiverede for at løse arbejdsmiljøproblemerne af egen drift. Målet er, at læring om arbejdsmiljøproblemer og løsninger spredt sig til andre relevante steder i organisationen.

Arbejdstilsynet har i slutningen af september endnu ikke noget overblik over, hvor mange aftaler, der er indgået.

(hbo)

Få bedre overblik

Saml dine pensioner

Måske har du en pensionsopsparring i et andet selskab – fx fra et tidligere arbejde eller en privat pensionsopsparring i din bank? Der er flere fordele ved at have din opsparing samlet ét sted.

- ✓ Få samme gode rente som på din pension i PKA
- ✓ Betal kun omkostninger et sted
- ✓ Få et samlet overblik over dine pensioner
- ✓ Dine penge investeres ansvarligt i fx sol, vind og verdensmål

Se hvordan på pka.dk/samlepension

OUH forebygger praksischock

Af **MATHILDE SCHMIDT-PEDERSEN**, sygeplejefaglig direktør på OUH Odense Universitetshospital-Svendborg Sygehus.

Flere nyuddannede sygeplejersker fortæller, at de oplever et "praksischock," når de går fra uddannelse til arbejdsdag på et sygehus.

Det gør vi med OUH's nye sygeplejestrategi noget ved. Senest i 2021 skal alle vores afdelinger have en plan for at styrke sygeplejestuderendes deltagelse i praksisfællesskabet under deres praktikophold. Og al nyansat, nyuddannet personale skal deltage i dels et alment og dels et afdelingspecifikt introduktionsforløb, som ruster dem til arbejdslivet på et sygehus.

Samtidig vil vi allerede fra i år begynde at opkvalificere vores kliniske vejledere. I første omgang via interne

kurser, men inden for få år skal minimum én klinisk vejleder pr. afdeling have påbegyndt en relevant master eller kandidat. Alle omkring den studerende skal dog have kompetencer til at hjælpe med uddannelsesopgaven – det er godt kollegaskab. Senest i 2022 vil alle OUH's sygeplejersker derfor i løbet af de første år af deres ansættelse få tilbudt 3-4 timers undervisning i læring og vejledning, så de kan understøtte afdelingens kliniske vejledere og praktikvejledere.

Livslang læring er både afgørende for god sygepleje og den tværfaglighed, som giver vellykkede behandlingsforløb. Der-

for vil alle sygeplejersker på OUH senest i 2022 få en kompetenceudviklingsplan udleveret ved ansættelsens start.

Vi ser rigtig gerne, at vores sygeplejersker specialiserer sig, og gerne hele vejen til en professortitel. Og de skal altid huske at sætte patienten først. Derfor vil alle akademisk uddannede sygeplejersker i kliniske afdelinger senest i 2022 være ansat med patientnær klinisk tid.

Vores tættere kobling mellem klinik og uddannelse vil skabe en stærkere sygeplejefaglighed, der er i stand til at udvikle sig i takt med ændringerne i samfundet og sundhedsvæsenet.

SORBACT® GEL DRESSING SÅRKONTAKTLAG MED HYDROGEL

Forebygger og behandler sårinfektioner

Forhøjede niveauer af mikroorganismer vil medføre øget infektionsrisiko og forsinket sårheling. Sorbact® reducerer mængden af mikroorganismer på en sikker måde, og forbedrer dermed forudsætningerne for sårheling.

Holder såret fugtigt

Sorbact® Gel Dressing optimerer såret ved at tilføre fugt til tørre eller letvæskende sår. Sorbact® Gel Dressing har en høj fugtgivende evne, hvilket fremmer effektiv autolytisk debridering.

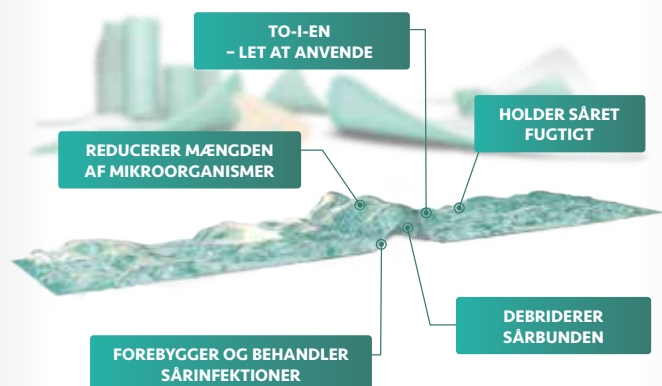
Vil du prøve Sorbact® Gel Dressing?

Send os blot en besked på info@abigo.dk. Skriv "Prøve Sorbact Gel Dressing" samt dit navn, afdeling og arbejdssted, så sender vi prøven til dig.

Varenr.	Størrelse	Antal/æske
98136	7,5x7,5 cm	10
98137	7,5x15 cm	10
98139	3x15 cm	10
98180 NYHED!	15x20 cm	5
98181 NYHED!	20x25 cm	5

NYHED!
**STØRRE
STØRRELSER**

 sorbact®

2020-75 Sorbact® er et registreret varemærke, der ejes af ABIGO Medical AB.

ABIGO Pharma A/S · Stengårdsvej 25, 4340 Tølløse · Tel. 46 49 86 76 · sorbact.dk

NOVO NORDISK TILBYDER GRATIS UDDANNELSER INDEN FOR BEHANDLING AF DIABETES OG OVERVÆGT

Gennem fleksibel og målrettet uddannelse ønsker Novo Nordisk at bidrage til, at du og din praksis får ny viden og praktiske redskaber til at håndtere udfordringerne i relation til behandling af type 2-diabetes og/eller svær overvægt.

Uddannelsesprogrammet dækker bredt – både med hensyn til fokusområder og geografi – og det opdateres løbende.

NOVO NORDISK DIABETES AKADEMI

Efteruddannelse inden for type 2-diabetes målrettet behandlerteamet i almen praksis.

NOVO NORDISK SYGEPLEJERSKE AKADEMI

Moduluddannelse inden for type 2-diabetes målrettet konsultationssygeplejersker.

NOVO NORDISK DIABETES STORMØDE

Uddannelse inden for type 2-diabetes med fokus på muligheder og perspektiver i almen praksis.

NOVO NORDISK MASTERCLASS FOR PRAKTISERENDE LÆGER

Målrettet uddannelse til praktiserende læger med stor diabeteserfaring og -kompetence

NOVO NORDISK SYGEPLEJERSKE MASTERCLASS

Kurset målrettet konsultationssygeplejersker, der er erfarne inden for behandling af type 2-diabetes.

NOVO NORDISK OVERVÆGT I PRAKSIS

Nyeste viden og praktiske redskaber til at hjælpe personer med svær overvægt.

Alle uddannelsesstilbud fra Novo Nordisk Denmark A/S er gratis og kun for sundhedspersonale.

Læs mere om hvilke relevante uddannelser, der afholdes i nærheden af dig på www.novonordisk.dk/uddannelse eller scan QR-koden her til højre →

ÆLDRE SKAL HØRES

De seneste måneder har TV2 afsløret voldsom behandling af ældre borgere på plejehjem og i hjemmeplejen. Løsningen på bedre trivsel handler ikke kun om ressourcer, men også om inddragelse. Vi skal lytte til de ældre, siger forsker **Marianne Mahler**.

Tekst **ANDREAS RASMUSSEN**
Foto **CLAUS BECH**

I gennem de seneste 20 år har sygeplejerske Marianne Mahler forsket i folkesundhed, hvor hun har arbejdet med gamle menneskers indflydelse på deres egen hverdag. Derfor har hun noget på hjerte i forbindelse med de seneste måneders gentagne afsløringer af uværdig behandling af borgere på plejehjem.

I den anledning skrev hun sammen med kollegaen Annette Bilfeldt et debatindlæg i Altinget i starten af september. Her lød det bl.a.:

“Det er vigtigt, at man som beboer har indflydelse på sin egen dagligdag og f.eks. bliver spurgt om, hvor man gerne vil sidde, når man spiser, og om man ønsker at spise alene eller sammen med andre. Det er forudsætningen for en god hverdag på plejehjemmet, at de ting, der har betydning for beboerne i hverdagen, kommer frem og bliver taget alvorligt.”

Marianne Mahler uddyber over for *Sygeplejersken*:

“Mange siger, at der mangler ressourcer, kompetencer, efteruddannelse og lederskab i plejesektoren. Det skal alt sammen være på plads, men det handler kun om medarbejderne. Alt for få

“Alt for få har beskæftiget sig med de gamles vilkår og stemme”

har beskæftiget sig med de gamles vilkår og stemme,” siger hun.

Synlighed giver værdighed

Hun efterlyser, at ældre og pårørende får samme mulighed for at gøre deres indflydelse gældende, som medarbejderne har igennem MED-udvalg.

“Når man taler om værdighed, så handler det også om synlighed. De gamle bliver usynlige, hvis de ikke bliver hørt. Alt med demokrati og medborgerskab gælder desværre ikke for alle ældre på plejehjem,” siger Marianne Mahler.

Hun fortæller, at det er vigtigt, de ældre og deres pårørende bliver hørt igennem formelle organer som bruger-pårørenderåd, men også at den enkelte ældre bliver set.

“Hverdagen skal fungere. Det er vigtigt, at personalet er opmærksom på at samle de mennesker, der har noget til fælles. Vi har eksempler, hvor nogle ældre, der godt kan lide at høre musik, blev samlet hver uge og hørte musik sammen. Det styrkede deres identitetsopfattelse,” forklarer hun og fortsætter:

“For den enkelte er der særlige ting, der er vigtige – at læse en bestemt avis eller at se nyheder på et bestemt tidspunkt. De fleste vil gerne opleve kontinuitet i deres liv og se sig selv som en del af et stort samfund.”

Det kan derfor gøre en stor forskel for den oplevede trivsel hos den ældre, hvis plejehjemmene gør en indsats for at inddrage dem og deres familier mere systematisk.

“Det vigtigste er at få opbygget en gennemsigtig demokratisk struktur på plejehjem, hvor de gamle og deres familier er legitime deltagere i dialogen om, hvordan det går, hvad der skal ske og hvordan hverdagen skal se ud for den enkelte.”

“Hvis man vil sikre ældre borgeres trivsel, er det vigtigt at lytte til dem og inddrage dem,” siger Marianne Mahler.

TEMA Normering

JAGTEN PÅ DE 1.000 SYGEPLEJERSKER

Deltid eller fuldtid? Det spørgsmål er blevet højaktuelt i jagten på de 1.000 ekstra sygeplejersker, som regeringen vil opnormere landets hospitaler med for at få et bedre arbejdsmiljø. For at skaffe nok sygeplejersker opfordrer arbejdsgiverne deltidsansatte til at gå op i tid.

Der er dog bekymring for om indsatsen vil lykkes.

Tekst **KRISTINE JUL ANDERSEN** · Illustration **MATHIAS N JUSTESEN**

ARBEJDSGIVERNE JAGTER TIMER BLANDT DELTIDSANSATTE

Regeringen har sat et mål om 1.000 flere sygeplejersker på to år. Men der er mangel på dem. Derfor forsøger regionerne at finde årsværk ved at få deltidsansatte til at gå op i tid. Dansk Sygeplejeråd bakker op. Det er nu, de ekstra timer bliver til bedre normeringer, fordi der følger penge med, påpeger formand Grete Christensen.

Tekst KRISTINE JUL ANDERSEN · Foto NIKOLAI LINARES

Jeg var i tvivl, om jeg skulle tage 37 timer, da jeg blev ansat. Men jeg valgte at gøre det. Selvom det ikke var et problem, hvis jeg ville have mindre. Det er primært de skiftende vagter, der gør, at jeg overvejer, om jeg skal være her mindre end 37 timer om ugen.”

Det fortæller Julie Emilia Rasmussen. Hun er nyuddannet sygeplejerske og blev 1. august ansat på Neurologisk Afdeling på Bi-

spebjerg Hospital som en af de 1.000 ekstra sygeplejersker, regeringen vil opnormere hospitalerne med de kommende to år.

”Når jeg engang får børn, er det min plan at gå på deltid. Lige nu har jeg ikke noget, jeg skal hjem til, så jeg vil gerne være her i 37 timer og få en masse erfaring og spare nogle penge op,” siger Julie Emilia Rasmussen og fortsætter:

”Men det er et hårdt arbejde. Nu har jeg været her i en måned. Og selvom jeg

har været på kurser i forflytning og lejring, har jeg stadig ondt i lænden, når jeg kommer hjem fra arbejde. Det er tunge patienter, og hvis jeg skal arbejde fuld tid, til jeg er omkring de 70-75 år, så holder jeg ikke i det her speciale.”

Fuldtidsdilemma

Præcis dette dilemma om fuld tid kontra deltid er blevet højaktuelt i de seneste måneder, hvor regionerne er begyndt at

Julie Emilia Rasmussen er nyuddannet sygeplejerske og blev 1. august ansat på Neurologisk Afdeling på Bispebjerg Hospital. Hun overvejede at arbejde færre timer, men valgte en fuldtidsstilling. Hun tæller i regnskabet som én af de 1.000 ekstra sygeplejersker.

INITIATIVER

TIL AT FINDE 1.000 SYGEPLEJERSKER

I aftalen mellem Danske Regioner og Regeringen om de 1.000 ekstra sygeplejersker er der besluttet disse konkrete initiativer for at nå målet:

- Alle regioner skal slå stillinger op på fuld tid
- Fra 2020 har plejepersonale på sygehuse ret til fuldtidsansættelse
- Der skal indføres bedre introduktionsforløb for nyuddannede, herunder tid til oplæring i den første del af ansættelsen
- Der skal være bedre sammenhæng i praktikforløb, så man mindsker frafaldet på uddannelserne

Aftalen om 1.000 ekstra sygeplejersker er kun målrettet hospitalerne og psykiatrien, men ikke kommunerne. Det er op til regionerne at prioritere, hvor de vil ansætte de ekstra sygeplejersker.

jagte sygeplejersketimer på hospitalsgangene i forsøget på at nå målet om at få ansat 1.000 flere sygeplejersker.

Det gør de som led i regeringens højprofilerede projekt ”1.000 ekstra sygeplejersker”, som Socialdemokraterne også gik til valg på. Et projekt, som Dansk Sygeplejeråd om nogen har skubbet på for og glædet sig over, efter i mange år at have råbt højt om de urimelige normeringer, sygeplejerskerne mange steder arbejder under.

Regeringen har afsat 300 mio. kr. på finansloven i år og 600 mio. kr. til næste år i varige midler. De skal bruges til at ansætte 1.000 ekstra sygeplejersker målt i årsværk fordelt på 500 i 2020 og 500 i 2021.

Jagten på deltidsansatte

Men denne målsætning indeholder en meget central udfordring: Der findes ikke 1.000 sygeplejersker, som du bare kan hente ind fra gaden. Arbejdsløsheden lig-

ger på under en procent. Til gengæld er 52 pct. af sygeplejerskerne ansat på deltid med en arbejdsuge på under 37 timer, viste en undersøgelse fra Dansk Sygeplejeråd i 2018. Går en stor del af dem op i tid, vil man kunne finde de ekstra årsværk her.

Den løsning arbejder man derfor på i alle regionerne. Både lokalt, hvor afdelingsledere taler med sygeplejerskerne om deres mulighed for at gå op i tid, og ved som udgangspunkt at ansætte alle nye på fuld tid. Og som Region Sjælland gjorde i august – ved at sende et brev ud til alle deltidsansatte sygeplejersker med opfordring om at gå op i tid.

”Vi satser meget på at fortælle sygeplejerskerne, at de har ret til at komme op på fuld tid. For hvis flere arbejder fuld tid, er der flere til at løfte opgaverne, hvilket kan give et bedre arbejdsmiljø,” siger Marianne Evers, HR-direktør i Region Sjælland og fortsætter:

”Den største udfordring er, at der er dannet en kultur, hvor man taler om, at det er hårdt at være sygeplejerske, og at man ikke kan klare at være på fuld tid. Den kultur vil vi gerne prøve at ændre. Det har vi en gylden mulighed for nu. Der er fulgt penge med til at ansætte de 1.000 ekstra sygeplejersker, så når sygeplejerskerne går op i tid, er der midler til det. Det giver afdelingen ekstra timer.”

Tidstyranni

Dansk Sygeplejeråd bakker op om indsatsen for at få flere sygeplejersker til at gå op i tid, for formand Grete Christensen så gerne, at flere sygeplejersker arbejdede på fuld tid. Men hun mener, at nedskæringerne i sundhedsvæsenet er en væsentlig årsag til, at mange er på deltid. Og det er nu arbejdsgiverne skal vise, at de er parate til at ændre arbejdsforholdene.

24.000 KR. MERE I PENSION

Hvis du som sygeplejerske starter dit arbejdsliv som 25-årig og hele arbejdslivet arbejder på fuld tid, vil du have op til ca. 2.000 kr. mere i pension pr. måned end de sygeplejersker, som i samme arbejdsliv har arbejdet 30 timer om ugen. Det er en forskel i pension på ca. 24.000 kr. hvert år resten af livet.

Kilde: Dansk Sygeplejeråd og PKA

12.000 EKSTRA OM ÅRET

Hvis man arbejder 32 timer og får særydelser udbetalt, kan man forvente 105.000 kr. årligt i livsvarig pension fra PKA.

Hvis man derimod arbejder 37 timer og afspadserer særydelserne, så man samlet kun arbejder ca. 32 timer, kan man forvente 117.000 kr. årligt i livsvarig pension fra PKA.

Der er tale om en stigning på 12.000 kr. om året, der svarer til 11%.

Eksemplet er beregnet ud fra en sygeplejerske. Beregningen er forudsat optagelse i pensionskassen som 25-årig og en pensionsalder på 69 år, samt samme antal særydelsesgivende vagter i de to beregninger. Der tages afsæt i almindelige basisstillinger på et sygehus i provinsen.

Kilde: PKA

”Jo mere det bliver italesat, at man ikke kan holde til at arbejde på fuld tid, og jo flere deltidsansatte, der er, des mere kan arbejdsgiverne skrue op for tempoet, når sygeplejerskerne er på arbejde. For så betaler de selv for restitutionen, fordi de hele tiden kan se frem til en fridag. På den måde har arbejdsgiverne gjort det til

et tidstyranni at være på arbejde, hvor du som sygeplejerske ikke har tid nok til at gøre arbejdet ordentligt og samtidig presses dig selv helt urimeligt,” siger Grete Christensen og fortsætter:

”Det afgørende er, at sygeplejerskerne får et arbejdsmiljø, hvor det er almindeligt at arbejde på fuld tid. Det har de muligheden for nu, hvor der er afsat penge til at ansætte flere. Så hvis man er nogle stykker på en afdeling, der går op i tid, vil de få mere tid og kvalitet i deres arbejde. Vi bliver nødt til at få vendt den spiral, der er negativ for såvel sygeplejersker som patienter.”

Af den ovennævnte undersøgelse fra Dansk Sygeplejeråd om deltidsansættelser blandt sygeplejersker fremgår det, at blandt de regionalt ansatte er det, det fysiske og psykiske arbejdsmiljø der er årsag til, at 20 pct. er på deltid. 44 pct. svarer, at årsagen er, at de ikke kan få arbejdsliv og privatliv til at hænge sammen, mens 14 pct. svarer, at det er af helbreds-mæssige årsager. 6 pct. svarer, at de ikke kan få fuld tid.

Ingen penge

Marianne Bjørn er fællestillidsrepræsentant på Hospitalsenheden Vest i Region Midtjylland, og hun er bekymret for, om hospitalet når måltallet for, hvor mange ekstra sygeplejersker, der skal ansættes. For hvis hospitalet ikke når måltallet, kommer der heller ingen penge.

”På medicinsk afdeling og akutafdelingen er der f.eks. mangel på sygeplejersker. Men det nytter jo ikke at tilføre midler til ekstra stillinger, hvis ikke man kan få dem besat. Og så får man ikke midlerne. Men det betyder ikke, at jeg mener at normeringen er høj nok i forvejen – og det gælder i mange afdelinger,” siger Marianne Bjørn og fortsætter:

”Omvendt kan det godt være, at man kan få ansat sygeplejersker på f.eks. ambulatorier eller områder med mere prestige. Men hvis man ikke kan få besat stillingerne, hvor der er mangel, som f.eks. på medicinsk afdeling, løser det jo ikke problemet. Man risikerer bare at flytte sygeplejerskerne væk fra de afdelinger, der har brug for dem, og gøre problemet værre. Uden samlet set at få flere sygeplejersker,” siger Marianne Bjørn.

Flere penge kræver fuld tid

Derfor mener Marianne Bjørn også, det er nødvendigt, at flere går op i tid, hvis man vil have del i midlerne og hæve normeringen. Og løse sygeplejerskemanglen.

”Alle bliver opfordret til at gå op i tid. Men folk siger nej. De kan ikke holde til det. Eller også passer det ikke ind i det liv, de har planlagt,” fortæller hun.

Marianne Bjørn mener, at det også er vigtigt at respektere et nej tak til flere timer, men sygeplejerskerne skal også være bevidste om, hvad de vælger til og fra.

F.eks. giver en højere grundløn en bedre indbetaling til pensionen. Hvis du er på deltid og bare tager ekstra vagter, opsparer du som ansat i regionerne kun 3,75 pct. af den løn til pension. Hvis du er på fuld tid, udgør pensionen 13 pct. af hele lønnen.

”Vi er ved at lave en aftale, der gør, at hvis man går op i tid, kan man også afspadser sine vagttillæg. Så får man stadig lidt ekstra frihed og lidt ekstra i pension,” siger Marianne Bjørn. ●

BESPARELSER KRÆVER YDERLIGERE 87 SYGEPLEJERSKER

Sparekrav på nyt sygehus får kravet om flere sygeplejersker til at starte på minus 87 i Region Midtjylland.

Tekst KRISTINE JUL ANDERSEN

215 ekstra sygeplejersker. Det var egentlig Region Midtjyllands andel af de 1.000 sygeplejersker. Men da de flytter ind i det nye sygehus i Gødstrup og skal leve op til effektiviseringskravene for det, skal de samtidig nedlægge 87 sygeplejerskestillinger.

Det kommer til at tælle som minus 87 sygeplejersker i regnskabet for de 1.000 ekstra sygeplejersker, hvilket betyder, at Region Midtjylland skal finde 87 sygeplejersker et andet sted i regionen. I praksis betyder det, at regionen i stedet skal finde 302 ekstra sygeplejersker. Men for midlerne til de 215. Det har regionen klaret med en skrivebordsøvelse i et regneark.

”De 40 af de 87 stillinger finder vi i psykiatrien. De har fået nogle andre midler, som er øremærket til psykiatrien, som de kan bruge til at ansætte flere sygeplejersker for. Og de tæller i regnskabet med de 1.000 sygeplejersker,” forklarer Jørn Mørup, HR-chef i Region Midtjylland og fortsætter:

”De resterende 47 stillinger skal vi have ansat ufinansieret. Men da vi har fået midler fra puljen til de 1.000 ekstra sygeplejersker ud fra, at en sygeplejerske koster 600.000, og en sygeplejerske hos os koster 470.000, har vi valgt at sige, at når en afdeling opnormerer, får den kun 470.000 kr. som en sygeplejerske koster, og ikke 600.000 kr. Og så passer det med, at pengene også kan dække de ekstra 47 stillinger.”

Fordelingen af de 1.000 SYGEPLEJERSKER

Se her, hvordan midlerne til at ansætte 1.000 ekstra sygeplejersker er fordelt. Der er tale om 300 mio. kr. i 2020 og 600 mio. kr. i 2021 på finansloven. Svarende til henholdsvis 500 årsværk i 2020 og yderligere 500 årsværk i 2021.

Tekst KRISTINE JUL ANDERSEN · Illustration MATHIAS N JUSTESEN

PÅ VEJ MOD DE 1.000

De fleste regioner har lagt godt fra land i jagten på 1.000 ekstra sygeplejersker. Både ifølge regionernes HR-chefer og den første opgørelse for 1. kvartal af 2020.

Her var regionerne samlet set oppe på 94 ekstra sygeplejersker ud af de 500, de skal have i år. I denne første opgørelse er der fremgang i fire ud af de fem regioner.

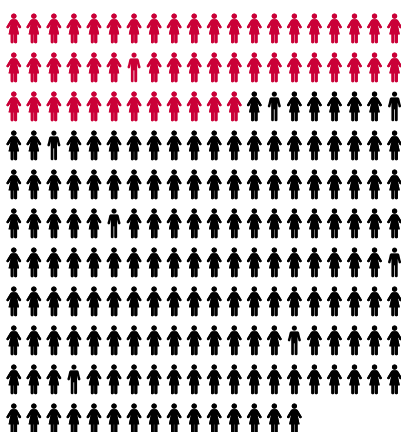
Kun Region Hovedstaden står i minus 38 set i forhold til udgangspunktet, der for alle er sat til et gennemsnit af fjerde kvartal 2019.

Ifølge en sagsfremstilling til regionsrådet i Region Hovedstaden i august er det udviklingen i januar måned, der er årsag til den negative status. Regionen har selv trukket tal fra marts og april, der lyder på plus 51 og plus 64 årsværk.

"Fastholdes denne tendens i resten af 2020, vil regionen nå det fastsatte måltal for merbeskæftigelse af sygeplejersker," lyder det i fremstillingen.

Status på 2. kvartal 2020 ventes om en måneds tid fra Danske Regioner og er baseret på opgørelser fra Kommunernes og Regionernes Løndatakontor.

Status 1. kvartal: +52

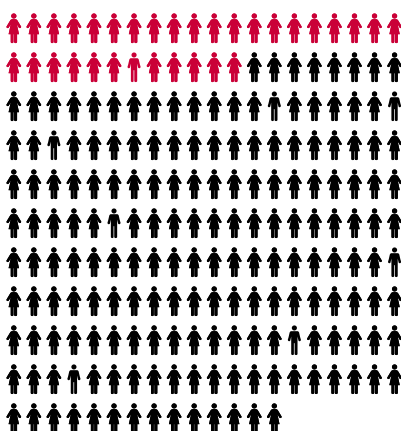
Region Midtjylland

2020: 107
2021: 108
I alt: 215

Fordeling 20/21:

Regionshospitalet Horsens: 8,27 / 11,9
Regionshospitalet Randers: 8,5 / 12,22
Hospitalsenheden Vest: 18,88 / 17,13
Hospitalsenheden Vest: (Korrektion KF) -
Hospitalsenheden Midt: 19,94 / 28,67
Aarhus Universitetshospital: 51,85 / 74,54
Psykiatrien (krav): 40

Status 1. kvartal: +32

Region Syddanmark

2020: 107
2021: 107
I alt: 214

Fordeling i 2020:

Odense Universitetshospital: 53
Sygehus Sønderjylland: 15
Sygehus Lillebælt: 25
Sydvestjysk Sygehus: 14.

I forbindelse med status ultimo 2020 vil der blive taget stilling til fordelingen af de ekstra sygeplejersker fra 2021.

Status 1. kvartal: +32

Region Nordjylland

2020: 50
2021: 50
I alt: 100

Fordeling 2020:

Aalborg Universitetshospital: 40
Regionshospitalet Nordjylland: 10

Status 1. kvartal: **+17**

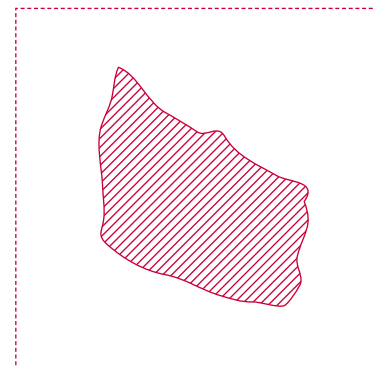

Samlet status for hele landet

Status i alt 1. kvartal: + 94

OBS: Udgangspunktet målingen af de ekstra sygeplejersker er 4. kvartal 2019.

Der er mange ting, der spiller ind i tallene, og der er normalt tydelige sæsonudsving i antallet af sygeplejersketimer. Det afgørende for, om regioner har nået deres mål, er status på 4. kvartal 2020 og 4. kvartal 2021.

Region Hovedstaden

2020: 157
2021: 157
I alt: 314

Fordeling 2020:

Amager Hvidovre: 19,7
Bispebjerg Frederiksberg: 15,8
Bornholm: 2,8¹⁾
Herlev Gentofte: 28,8
Nordsjælland: 16,2
Psykatrien: 23,5
Rigshospitalet: 47,3
SDCC – Steno Diabetes Center Copenhagen: 0,3
Akutberedskab: 2,2

Region Sjælland

2020: 76,9
2021: 76,9
I alt: 153,8

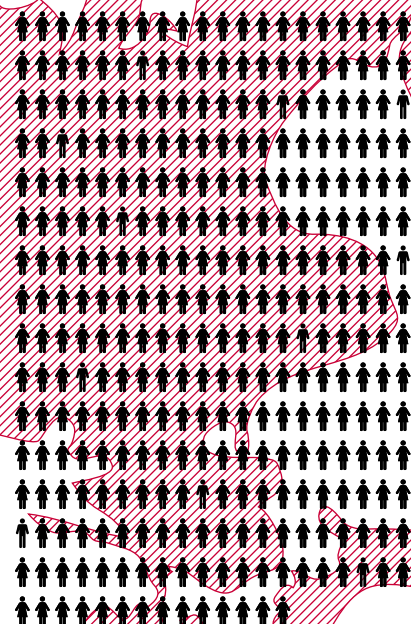
Fordeling i 20/21:

Sjællands Universitetshospital: 34,8 / 69,7
Næstved, Slagelse, Ringsted sygehus: 20,9 / 41,8
Holbæk Sygehus: 12,1 / 24,2
Nykøbing F. Sygehus: 9,1 / 18,1

Status 1. kvartal: **+31**

Status 1. kvartal: **-38**

Bare en enkelt time eller to mere om ugen. Det er hvad ledende oversygeplejerske **Lis Horstmann Nøddeskou** beder sine medarbejdere på Medicinsk Afdeling i Køge om i et nyt normeringsforsøg.

SVÆRT AT FINDE FORSØGSADFELINGER

- Der blev i Region Sjællands budget 2020 afsat to mio. kr. i 2020 og 2021 til at afprøve en model, hvor alle ansatte på sygehusafdelinger er på fuld tid i en periode på to år.
- Det har ikke været muligt at finde to afdelinger, hvor alle ville gå på fuld tid.
- To afdelinger, herunder Medicinsk Afdeling i Køge, har meldt sig til at arbejde med principperne omkring, hvad det kan føre med sig, når mange går op i tid.

for at hive en kollega ind på en fridag,” siger oversygeplejersken.

Hun får projektmidler til nogle af de højere lønudgifter, der kommer med højere arbejdstid. Men hun forventer også at spare dyre penge på vikarer.

Hyr en vinduespudser

Lis Horstmann Nøddeskou prøver at få sygeplejerskerne til at reflektere over, hvad de normalt ville bruge den fridag om måneden på, som hun nu beder dem om at arbejde.

”Pudser du vinduer, kunne du i stedet hyre en vinduespudser for den ekstra løn, du tjener. Henter du børnene tidligt og spiller fodbold, kunne du jo hyre nabo-drengen til at gøre det. Det, ville ungerne sikkert også synes, var sjovt,” smiler Lis Horstmann Nøddeskou og understreger:

”Jeg prøver bare at sætte det i perspektiv. For hvis det kan fungere derhjemme, ville det give et løft til afdelingen. Du ville blive gladere ved at gå på arbejde. Og få bedre løn og pension. Og vi vil kunne udnytte de sygeplejefaglige kompetencer bedre. Der er så mange opgaver i dag, som kræver en sygeplejerske, der kan tænke sig om.”

Lis Horstmann Nøddeskou er kun lige gået i gang med at tale med sine medarbejdere, men har fået den første sygeplejerske til at gå fra 32 timer til 35 timer. ●

FORSØG:

OP I TID OG BEDRE ARBEJDSMILJØ

Tekst KRISTINE JUL ANDERSEN · Foto JESPER LUDVIGSEN

”Jeg synes, at patienterne fortjener en god behandling. Og det får de kun, hvis der er sygeplejersker nok.”

Sådan lyder det fra Lis Horstmann Nøddeskou, ledende oversygeplejerske på medicinsk afdeling på Sjællands Universitetshospital i Køge. Derfor har hun sat sig selv i spidsen for et nyt forsøgsprojekt iværksat af Region Sjælland, der skal vise, om det gælder både sygeplejersker og patienter, hvis hendes medarbejdere går op i tid.

”Jeg er ikke ude i at presse mine medarbejdere op fra 32 til 37 timer. Men hvis jeg nu kunne få mange til bare at gå fra 32 til 33 timer, ville det være givet godt ud.

For det er de gode timer,” siger Lis Horstmann Nøddeskou.

Gode timer er sygeplejersketimer med høj faglighed, mange kompetencer, erfaring, og som er integreret i afdelingen. Og de timer finder man hos de faste sygeplejersker i afdelingen.

”Hvis vi f.eks. er 40 medarbejdere, og alle gik en time eller to op i tid. Så ville vi være en til to ekstra medarbejdere på arbejde hver dag. Det vil betyde, at man er lidt mere oven på. Fordi fremmødet i dagligdagen er større. Og hvis en bliver syg, gør det måske ikke noget, at man den dag mangler en kollega, fordi man stadig er nok. Og man undgår vikaren og slipper

EKSTRA MIDLER

SPREDT UD PÅ

VAGTBELASTEDE AFDELINGER

Det er vidt forskelligt, hvordan sygehusene har valgt at prioritere midlerne fra regeringen til 1.000 ekstra sygeplejersker, men de er typisk spredt ud på mange afdelinger. Barselsgangen i Herning er en af dem. Formanden for Dansk Sygeplejeråd er bekymret for, om den metode forbedrer arbejdsmiljøet.

Tekst KRISTINE JUL ANDERSEN · Foto MIKKEL BERG PEDERSEN

Lizette Kviesgaard Stephansen er en af de 1.000 ekstra sygeplejersker, som regionerne lige nu er i fuld gang med at opstøve. Hun er netop blevet fastansat i sit drømmejob som sygeplejerske på Svangre- og barselsgangen på Hospitalsenheden Vest i Herning, hvor hun kommer til at være en ekstra person i normeringen på afsnittet med ca. 24 ansatte. Og en tiltrængt en af slagsen, fortæller Mette Skovhus, der er tillidsrepræsentant på afdelingen.

”Det er en gave. Det er en ekstra kapacitet til afdelingen, som skal give luft og tid til at kompetenceudvikle og give bedre intro og oplæring til de nyansatte,” siger hun.

Afdelingen er en af mange på Hospitalsenheden Vest, der har fået del i midlerne fra de 1.000 ekstra sygeplejersker. I år er det primært de medicinske afdelinger og børneområdet, der er blevet tilgodeset. Men næste år bliver pengene sat i en normeringspulje og fordelt inden for tre overordnede områder: Systematisk kompetenceudvikling af individuelle kompetencer (SKIK), introduktionsforløb for nyansatte og dækning af omsorgsdage.

”Normalt bliver omsorgsdage ikke dækket, hvilket kan være hårdt for en afdeling med mange småbørnsmødre,” fortæller Ida Gøtke, sygeplejefaglig direktør på Hospitalsenheden Vest og forklarer, at det er helt bevidst, at man har valgt en løsning, der kommer alle til gode.

”Der er en udtalt retfærdighedssans. Så hvis man ser, at naboen har fået mere end en selv, kan det godt skabe utilfredshed. Derfor har vi taget tillidsfolkene med på råd og været så objektive som muligt,” siger Ida Gøtke.

Høj belægningsprocent

Det er meget forskelligt, hvordan de enkelte hospitaler har valgt at prioritere midlerne og indsatsen for at få flere sygeplejersker. Der er dog en tendens til, at de bliver fordelt på mange afdelinger. Også på Aarhus Universitetshospital (AUH), hvor man skal have 126 ekstra sygeplejersker over to år.

”I 2020 har vi øget sygeplejerskebeholdningen i afdelinger med en belægningsprocent over 90. Samt i afdelinger med personaletturnover, der er over 20 pct. – flere steder pga. øget vagtbelastning – og til sidst i afdelinger, der har fået flere behandlesygeplejeopgaver, uden normeringen er fulgt med. F.eks. neonatalintensivafsnittet, der har oplevet en stigning inden for belægningsprocent og behandleropgaver alene pga. en stigning i fødselstallet,” fortæller Inge Pia Christensen, sygeplejefaglig direktør, AUH.

Stillingerne er fordelt efter afdelingsstørrelser og behov, og hun understreger, at det langt fra er alle afdelinger, der har fået. Der er igangsat et fælles initiativ på tværs af afdelinger for at få flest mulig på fuld tid, og ingen arbejder mindre end 32 timer, medmindre det er særlige stillingskategorier eller seniorordninger.

Inge Pia Christensen fremhæver desuden, at der er sat penge af til to konkrete undersøgelser af, hvordan man kan holde på erfarne sygeplejersker, så de ikke rejser. Og til et projekt, der skal opkvalificere nyuddannede.

Færre genindlæggelser

I Region Syddanmark har politikerne understøttet et krav til sygehusene om, at de ekstra penge til sygeplejersker skal gå til at styrke de tværsektorielle opgaver, som udskrivningsfunktioner og tværsektorielle koordinatore, ud fra et ønske om at forebygge genindlæggelser.

”Sygehusene er blevet bedt om at indlevere lister med de afdelinger, der kan styrkes ud fra kravene, så der har været en forventningsafstemning af, hvad der

giver mening på det enkelte sygehus. På den måde er der givet lidt spillerum til, at sygehusene kan omsætte midlerne til deres forhold,” forklarer Lene Borregaard, HR-direktør i Region Syddanmark.

På Odense Universitetshospital (OUH) er det derfor blandt andet de afdelinger med mange genindlæggelser, der har fået del i pengene. Det har givet mellem en og fem ekstra sygeplejersker til de konkrete afdelinger – alt efter afdelingernes størrelse.

”Det er vigtigt, at midlerne bliver brugt på at styrke sygeplejen, så det kommer patienten til gode. De ekstra sygeplejersker, vi ansætter, skal derfor ikke kun have fokus på det tværsektorielle. De skal også være en del af den daglige pleje. I kraft af at det er ekstra ressourcer, giver det ekstra tid til både den direkte patientpleje og til arbejdet med gode udskrivningsforløb, der forhåbentlig kan være med til at forebygge genindlæggelser,” forklarer Ma-

thilde Schmidt-Petersen, sygeplejefaglig direktør på OUH.

Bekymret for måltal

I Region Hovedstaden har man ladet de enkelte ledelser på hospitalerne prioritere, hvordan pengene skal fordeles.

Et af de hospitaler, hvor det er lykkedes at få ansat flere sygeplejersker, er Bispebjerg og Frederiksberg Hospital. Her fortæller vicedirektør Marie-Helene

28-årige **Lizette Kviesgaard Stephansen** er netop blevet ansat på barselsgangen i Herning. Hun er ansat på fuld tid og udgør én af de 1.000 ekstra sygeplejersker, som skal ansættes på landets sygehuse i år og næste år.

arbejdsmiljøet. Og nu har valgt at fuldføre det. Men måden, sygehusene arbejder med de ekstra midler, bekymrer formand Grete Christensen. For som hun allerede sagde til *Sygeplejersken* i begyndelsen af året:

”Det nytter ikke at fordele 1.000 sygeplejersker ud over hele landet. Så er det som ikke at gøre noget.”

Her påpegede hun vigtigheden af at sætte de ekstra sygeplejersker ind på udvalgte afdelinger for at vise, at det giver en anden ramme for arbejdet med færre sygemeldinger og mindre brug af vikarer. Og hvor økonomien derfor kommer til at hænge bedre sammen. Disse afdelinger skulle være de gode eksempler, som andre kunne lære af.

Derfor ærgrer det i dag Grete Christensen at høre, at tendensen ude på nogle hospitaler er at sprede sygeplejerskerne lidt ud over det hele.

”Det er bekymrende, hvis ikke regionerne ser alvoren i, hvad det kan give, hvis man investerer i højere normeringer. For det kan betale sig. Det kan fastholde flere sygeplejersker. Og det er ikke en udgift,” siger Grete Christensen.

Penge godt givet ud

På barselsgangen i Herning har man dog følelsen af, at Lizette Kviesgaard Stephansens ekstra timer kan gøre en forskel i dagligdagen. Især til at hjælpe nye jordemødre og sygeplejersker godt i gang, så de får en god start og introduktion til specialt og får lyst til at blive på afdelingen. Men også til at sikre, at alle bliver holdt ajour med den nyeste viden på området.

Lizette Kviesgaard Stephansen har været i et barselsvikariat på afdelingen det seneste år og begyndte 1. september i den nye stilling. Så hun kender allerede afdelingen.

”Jeg skal være almindelig sygeplejerske ligesom de andre. Men det, at vi så er en ekstra person, betyder, at der er mere rum til at hjælpe hinanden – og de nye. Det er penge, der er godt givet ud, for det gavner arbejdsmiljøet,” siger hun.

Barselsgangen er ikke en afdeling, der har svært ved at rekruttere sygeplejersker. Der var 37, der søgte stillingen. ●

Olsen, at man har set på det opdrag, der ligger bag aftalen for de 1.000 ekstra sygeplejersker, som har fokus på akutafdelinger, medicinske afdelinger og vagtbærende funktioner.

”Derfor har vi fordelt pengene bredt på de afdelinger og antalsmæssigt i forhold til deres størrelse. Det har givet mellem en og syv ekstra sygeplejersker. Desuden har vi prioriteret at ansætte en ekstra socialsygeplejerske og en ekstra hygiejnesyge-

plejerske,” fortæller hun.

”Som ikke at gøre noget”

Dansk Sygeplejeråd har gennem mange år sat fokus på lave normeringer på mange af landets sygehuse og på de alvorlige konsekvenser, det har for både medarbejdere og patienter.

Det vakte derfor stor glæde, da regeringen sidste år gik til valg på 1.000 flere sygeplejersker med målet om at forbedre

Julie Emilia Rasmussen (th) og **Emma van der Jagt** (i midten) er to ud af syv ekstra sygeplejersker på Neurologisk Afdeling på Bispebjerg Hospital. De er ansat for pengene fra puljen til de 1.000 ekstra sygeplejersker. **Johanne Hvid Nissen** (tv) har været der i tre år, og hun glæder sig over flere kolleger. De er alle tre ansat på fuldtid.

TEMA Normering

KURSER OG KLARE JOBOPSLAG

TILTRÆKKER FLERE KOLLEGER

Massiv indsats for at styrke studerendes og nyuddannedes kompetencer har vendt den onde spiral på Neurologisk Afdeling på Bispebjerg Sygehus. For få år siden havde de svært ved at rekruttere. Nu har de syv ekstra sygeplejersker og et bedre arbejdsmiljø.

Tekst **KRISTINE JUL ANDERSEN** · Foto **NIKOLAI LINARES**

Hen over sommeren er der begyndt syv nye sygeplejersker på Neurologisk Afdeling på Bispebjerg Hospital. Ikke bare som en del af normeringen, men syv ekstra sygeplejersker ud over det "normale". De er syv af de 1.000 sygeplejersker, der skal hæve normeringen og forbedre arbejdsmiljøet for sygeplejerskerne.

Men for bare få år siden så det helt anderledes ud, fortæller Marlene Fleischer, der er ledende oversygeplejerske på afdelingen:

"Vi har i mange år haft mange vakante stillinger og har prøvet at mangle op til 18 sygeplejersker på afdelingen, hvor vi er normeret til 120. Vi har haft virkelig svært ved at rekruttere, fordi neurologien nok har været et speciale, der ikke var særlig

populært. Der har været en opfattelse af, at patienterne er gamle mennesker, som man ikke kan gøre mere for."

"Men sådan er det ikke. Det er vigtigt også at få fortalt, at vi i dag er et akut speciale med bl.a. trombolyselbehandling af patienter, der får blodpropper i hjernen. For ofte bliver et speciale mere attraktivt, når der også er en akut dimension."

Ekstra kurser til studerende

For et par år siden besluttede Marlene Fleischer og afdelingssygeplejerskerne sig for at vende skuden og lagde en helt ny taktik for at gøre afdelingen attraktiv for de studerende og de timelønnede sygeplejersker.

"Vi underviste dem og gav dem kurser, hvor de lærte mere om neurologi, så de var dygtige, når de var her. Og inviterede

dem med til personalemøder og julefrokoster, så de lærte arbejdspladsen at kende," fortæller Marlene Fleischer.

Det skulle ikke kun give bonus i klinikken, men også når de studerende kom tilbage på studiet og talte positivt om afdelingen og specialet, så begge dele kunne få et bedre ry.

"Samtidig satte vi os for at informere mere klart i vores jobopslag om, hvad vi har af tilbud ift. nyuddannede. Mange kender nogen, der er gået ned med stress, og er bange for, at det er for stor en opgave at være ny. Derfor beskrev vi helt konkret, hvad man kan forvente af oplæring og undervisning," siger oversygeplejersken.

Klar tale i jobopslag

Det var netop en af de ting, der fangede sygeplejersken Julie Emilia Rasmussen.

”Der stod i jobopslaget, at de søgte nyuddannede. At man startede med et mentorforløb på fire uger, hvor man følger en erfaren sygeplejerske og lærer de grundlæggende ting. Og at der var tilrettelagt et oplæringsprogram. For mig viste det, at det blev anerkendt, at man var ny, og at jeg kunne føle mig tryk i starten,” fortæller hun.

Sygeplejersken Emma van der Jagt havde det på samme måde.

”Jobopslaget var fokuseret på nyuddannede, og det var klart, at man ikke var en del af normeringen fra starten. Der stod, at man var velkommen til at komme forbi, så jeg havde en kaffeaftale med afdelingssygeplejersken. Det, der virkelig tiltalte mig, var den måde, man samarbejder på, at der er løbende undervisning og workshops, og at man kommer i simulati-onstræning,” fortæller hun.

”Jeg har følt mig tryk”

Både Emma van der Jagt og Julie Emilia Rasmussen har nu været på afdelingen i

cirka halvanden måned, og de har været glade for den første tid.

”Jeg har lært meget. Og følt mig tryk. Selvom der er kommet en sygemelding, eller der har været travlt, er jeg ikke blevet kastet ud i noget. Alle hjælper hinanden. Og to gange om dagen har vi timeout, hvor alle samles og tager en status på, hvor vi er, og om nogen har brug for ekstra hjælp,” siger Julie Emilia Rasmussen og Emma van der Jagt supplerer:

”Her er en god stemning og et godt samarbejde. Og man kan altid få hjælp, hvis man har brug for det. Og de regner ikke med, at man kan alt efter en måned.”

Løft for arbejdsmiljøet

Sygeplejerske Johanne Hvid Nissen har været på Neurologisk Afdeling i tre år. Hun glæder sig over, at afdelingen er blevet opnormeret med syv ekstra kolleger.

”Alle de år, jeg har været her, har vi manglet kolleger. Det er hårdt for en personalegruppe. Så det betyder vildt meget, at vi har fået nogle ekstra hænder. F.eks.

er vi lige blevet opnormeret med en mand ekstra i aftenvagten. Det gør en stor forskel, at man ikke har så travlt og er så fysisk udmattet, når man kommer hjem. Og at man gør et arbejde, man kan stå inde for. Det betyder meget for arbejdsglæden,” siger hun og fortsætter:

”Vi har meget palliation og svære forløb med hårde diagnoser, og der er det svært, hvis man ikke har tid til at tale ordentligt med patienten, der har fået en hård besked. Eller med de pårørende, der skal ind til deres døende bedstefar. Det giver kvalitet, at der er tid til at gøre det ordentligt. Og det betyder alverden for, at man har lyst til at gå på arbejde.”

Det får Marlene Fleischer til at opsummere fordelene ved en bedre normering:

”Det gør noget godt for patienterne. For arbejdsmiljøet. For kvaliteten af det, vi laver. Og det gør noget godt for økonomien. For det er dyrt at være fattig. Det er så vildt dyrt at have en vagtplan, der ikke hænger sammen. Nu hænger den sammen. Det er tankevækkende, at det er så lidt, der skal til.” ●

ANNONCE

• Dengang •

NYT HØJTEKNOLOGISK ARBEJDSFELT I 1976

Perfusion blev et nyt arbejdsfelt for operations-sygeplejersker på thoraxkirurgisk operationsafdeling på Rigshospitalet i slutningen af 1960'erne. Her passede de både deres vanlige arbejde som operations-sygeplejersker og som perfunderer - ansvarlige for hjerte-lungemaskinen - ved hjerteoperationerne. Perfusion var også internationalt et nyt felt. Der var ingen specialuddannelse af perfunderer i Danmark, og de brugte deres fritid på at holde sig opdateret ved at rejse til kongresser og tage på studiebesøg på andre hjertekirurgiske afdelinger i udlandet.

(gs/lha)

ANNONCE

1

Hvornår blev det muligt for mænd at blive sygeplejersker?

- A.** De første mænd blev uddannet på Rigshospitalet fra 1951 til 1954.
- B.** Fra 1925, men ingen mænd søgte optagelse før langt senere.
- C.** Mange munke konverterede til sygeplejersker, efter at loven om reformationen (recessen) blev indført d. 30. oktober 1536. De fik bevis for deres ændrede status i form af et brev fra Kong Christian 3.

2

Hvem var den første mand, der kunne kalde sig sygeplejerske?

- A.** De var syv, som blev autoriseret samtidig.
- B.** Johannes Peter Sylvester Larsen fra Nibe.
- C.** Der var to, læs om dem i *Sygeplejersken* 2018;(12).

3

Hvorfor kaldes mandlige sygeplejersker ikke blot sygeplejere?

- A.** Det ville splitte faggruppen med to betegnelser, besluttede Dansk Sygeplejeråd i 1950.
- B.** Uddannelsen afsluttes med en statsautorisation, og derfor må der kun være én stillingsbetegnelse.
- C.** "Plejer" var betegnelsen for en uddannelse forbeholdt mænd og målrettet psykiatrien.

4

Hvor stor en andel af sygeplejerskerne udgøres i dag af mænd?

- A.** 3,5 pct., bl.a. på grund af et stort frafald under studiet, hvilket giver en sidsteplads i Europa. I Norge er tallet 10 pct., og i Italien er det 25 pct.
- B.** Tallet steg til 8,2 pct. efter kampagnen "Mænd kan blive sygeplejerske".
- C.** 12,5 pct.

[TESTEN]

MÆND I SYGEPLEJEN

Af **JETTE BAGH**, cand.cur., fagredaktør *Sygeplejersken*

Mænd i kvindefag og kvinder i mandefag er fortsat eksotiske, og generelt er der ikke den store lyst til at krydse de traditionelle faggrænser. Hvad ved du om mænd i sygeplejen?

SE SVARENE PÅ SIDE

59

5

Hvad er det mest almindelige fornavn på en mandlig sygeplejerske?

- A.** Ken
- B.** Lars
- C.** Thomas

6

Hvor mange mandlige sygeplejersker har skrevet ph.d.-afhandling om psykiatrisk sygepleje?

- A.** I hvert fald fire, måske flere.
- B.** Ingen. Psykiatrien har generelt sparsom bevågenhed blandt sygeplejersker.
- C.** Én.

7

Er Kirsten Stallknecht Prisen, der skal fremme brug af ytringsfrihed, nogensinde blevet tildelt en mand?

- A.** Nej. Meget få mænd ytrer sig om sygepleje i medierne, med mindre de er involverede i fagpolitisk arbejde
- B.** Ja. I 2011 fik sygeplejerskerne Leif Nielsen og Martin Carlson fra København prisen for fotoudstillingen "Mænd er også sygeplejersker".
- C.** Mænd er ikke en del af prisens målgruppe.

8

Hvad er det mest almindelige navn blandt ledende mandlige sygeplejersker?

- A.** Martin
- B.** Peter
- C.** Anders

EN NY START MED ÉT BEN

Tekst og foto **NIKOLAI LINARES**

På en grussti i Græsted er Peter Sajith, 27, ved at blive skubbet op af en bakke med sine indkøb fra Netto. Bag ham skubber støtteperson

Peter Larsen, 61, som er uddannet sygeplejerske i Hillerød i 1984. Peter Sajith har de sidste fem år haft en støtteperson fra Gribskov Kommune, da han ikke altid har haft det lige godt. Og for to år siden blev tingene forværret, da han var ude for en solobilulykke. Det krævede efterfølgende flere operationer. Desværre ville hans venstre ben ikke hele, og der måtte en amputation til i marts 2020. Nu handler det

om at få den rigtige protese, få genoptrænet og komme i gang med livet igen. Peter Larsen er bl.a. ansat pga. sine kompetencer fra ungdomspsykiatrien i Hillerød. Han besøgte Peter Sajith et par gange om ugen, hvor de taler om fremtidige planer og praktiske gøremål. De sidste fem år har skabt et tæt bånd mellem de to gange Peter, og deres møder er i dag præget af en indforstået humor.

"...jeg er blevet en del af en arbejdsplads med et stærkt kollegialt sammenhold"

Nette Nøhr-Jensen
Psykiatrien

Din introduktion er noget helt særligt for os

I Psykiatrien i Region Syddanmark gør vi os umage for at give dig en god og tryk start som sygeplejerske. Det betyder, at du ikke er alene på vagt de første to måneder, og at du får sparring med erfarne sygeplejersker, inden du står på egne ben på en vagt.

Introduktionsforløb er forskellige, så du får en introduktion, som passer til netop dit nye job. Her fortæller sygeplejerske **Nette Nøhr-Jensen** om sin start på Retspsykiatrisk døgnafsnit P3 i Middelfart.

"Jeg er stolt over, at jeg kan hjælpe mennesker med en kriminel baggrund til at få et bedre liv og komme på rette spor.

Det kræver, at jeg sætter mig selv i spil for at skabe gode og tillidsfulde relationer til patienterne, og det synes jeg er super spændende.

Gå-på-mod er vigtigt som ny sygeplejerske i retspsykiatrien, men jeg er blevet en del af en arbejdsplads med et stærkt kollegialt sammenhold, hvor vi griner sammen og støtter hinanden.

Tid til refleksion er for eksempel en obligatorisk del af hverdagen, hvor jeg sammen med mine kollegaer taler om, hvordan det går, og om noget er svært. Da jeg blev ansat, fik jeg også en mentor tilknyttet, som hjalp mig med at finde fodfæste i min nye rolle som sygeplejerske."

Sygeplejersken sætter i de kommende numre af bladet fokus på den læring, som corona-krisen og den store omstilling har ført med sig for sygeplejersker. Skriv gerne til redaktionen@dsr.dk mærket "Læren af Covid-19" med eksempler fra din arbejdsplads.

Medicinpumper frigør hænder til Covid-patienter

Odense Universitetshospital har haft succes med at bruge medicinpumper til antibiotikabehandling, så patienter kan udskrives langt tidligere end før. Det har gjort det muligt at frigive flere sygeplejersker til pleje af coronaindlagte.

Tekst **HELLE LINDBERG** · Foto **MARLENE LYNGGAARD OLSEN**

Da den nyoprettede afdeling Fælles Dagshospital slog dørene op på OUH i februar i år, stod det egentlig allerede på to do-listen, at afdelingen skulle stå for implementering af medicinpumper til antibiotikabehandlinger på lidt længere sigt. Men snart efter ramte Covid-19-epidemien Danmark – og så gik det pludselig stærkt med at få projektet rullet ud.

"Medicinpumper er længe blevet brugt til f.eks. kemobehandling af kræftpatienter, men corona kickstartede vores brug af pumperne til antibiotikabehandling, fordi vi øjnede en mulighed for at frigøre sygeplejerskehænder til Covid-patienter," fortæller Malene Kildemand.

Hun er klinisk sygeplejespecialist og har sammen med sygeplejerske Sisse Skaarup stået for implementering af medicinpumperne. Da corona gjorde sit indtog i marts, blev der lynhurtigt indgået et samarbejde med Sygehusapotek Fyn, der leverer den færdigblandede antibiotika, og allerede 1. april begyndte de to sygeplejersker at sætte pumper op ude på afdelingerne.

Antibiotikabehandlingerne med medicinpumper har betydet, at der er patienter, der samlet set har været hjemme i 21 døgn,

som ellers ville have krævet indlæggelse. Det har ifølge Marlene Kildemand frigivet tid og ressourcer, der i stedet kan bruges på andre patienter – bl.a. coronaindlagte.

"Medicinpumperne betyder, at sygeplejerskerne f.eks. ikke skal blande medicin flere gange om dagen. De skal heller ikke sætte drops op eller tage dem ned. Det sparer tid," siger hun.

Glade og trygge patienter

Foreløbig er 158 patienter på OUH blevet udstyret med en medicinpumpe til antibiotikabehandling, og pumperne er blevet sat op til brug 352 gange. Når patienter udskrives til fortsat antibiotisk behandling, foregår det typisk ved, at de kommer ind på Fælles Dagshospital en gang om dagen, hvor de får en ny døgndosis antibiotika sat til pumpen. Enkelte patienter er dog efter eget ønske blevet oplært i at skifte medicin selv, så de slipper for turen.

Allerede nu er sygeplejerskerne da også i gang med at udrulle pumperne til flere afdelinger, heriblandt Fælles Akutmodtagelse og andre sengeafdelinger.

"Vi oplever, at patienterne føler sig trygge, og at de er virkelig glade for pumperne, fordi det betyder, at mange kan afslutte deres behandling hjemme. Vi havde f.eks. en patient, som var virkelig glad for, at han kunne være i sommerhus med familien, imens han var i behandling," siger Malene Kildemand.

I øjeblikket samarbejder Fælles Dagshospital med syv forskellige sengeafdelinger om projektet, både medicinske og kirurgiske. Når en af afdelingerne ringer til "pumpetelefonen", rykker sygeplejerskerne ud.

"Vi har også brugt en del tid på at under vise og vejlede de andre sygeplejersker på afdelingerne, så de kan blive fortrolige med pumperne. Det er blevet taget godt imod over hele linjen," siger Malene Kildemand. ☺

Sygeplejerskerne Malene Kildemand (tv.) og Sisse Skaarup har stået for implementering af medicinpumperne. "Det har været virkelig givende for os som sygeplejersker, fordi vi kan se, at det virker. Patienterne er glade, og sygeplejerskerne sparer tid," siger Malene Kildemand.

JEG MÆRKER STOLTHEDEN

Sygeplejens historie bliver levendegjort for sygeplejestuderende på det sygeplejehistoriske museum i Kolding.

Tekst **HENRIK BOESEN** · Foto **MICHAEL DROST-HANSEN**

Jeg mærker stoltheden i den gamle profession. Det mærkede jeg på sygehuset i de praktikker, jeg var i. Der er en vis stolthed blandt sygeplejersker over at bære nålen.”

Ordene kommer fra 26-årige Anders Bennetsen, som er studerende på 5. semester på Sygeplejerskeuddannelsen UC Syd i Aabenraa. I dag er han sammen med klassekammeraterne fra årgangen på besøg på Dansk Sygeplejehistorisk Museum i Kolding – et besøg, han og kammeraterne har glædet sig til.

”Vi føler alle, at vi er en del af noget større, at vi har rod i en længere historie. Derfor er det sjovt at se og opleve, hvordan det var dengang.”

Anders Bennetsen hæfter sig især ved museets operationsstue, fordi en af hans foreløbig tre praktikperioder foregik netop på en operationsstue:

”I det store hele ser det jo ud til, at det er foregået på samme måde, som det foregår i dag. Patienten kommer ind i modtagerummet, derefter bliver han sterilt afdækket. Ja, instrumenterne ser nok lidt

mere moderne ud i dag, men grundlæggende er det jo det samme,” synes han.

Ingen historieoplevelse bag andre uddannelser

Anders Bennetsen har venner, som er sygeplejestuderende, og venner, som ikke er det – ejendomsrådgivere og revisorer f.eks.

Billeder fra bogen

”KALD OG PROFESSION. SYGEPLEJENS HISTORIE 1863-2001”

Bogen er rigt illustreret – her vises et udvalg:

1910

Landsygeplejerske på Tåsinge.

1915

Fremstilling af forbindsstoffer. Bispebjerg Hospital

1927

128 sygehuse fordelt over hele Danmark – her Kolding Sygehus.

Interessen for at fordybe sig i professionens historie er stor blandt de studerende, som besøger Sygeplejemuseet i Kolding. Fra venstre ses **Anders Bennetsen, Line Brock, Jasmin Frida Jessen** og **Malene Moos**, der alle er studerende på 5. semester fra UC Syd, Aabenraa.

ger i mange sygeplejersker i dag. Det er jeg helt enig i. At være sygeplejerske er ikke bare et arbejde, det er en livsstil, vi er sygeplejersker hele tiden. Jeg har fundet mit kald,” slår han fast.

To timers historie – og det er frivilligt

Sygeplejemuseet i Kolding har ofte besøg af klasser fra jyske og fynske sygeplejerskoler. Dertil kommer, at også uddannelsesstederne for social- og sundhedsassistent er flittige gæster.

Sygeplejens historie er ikke en del af pensum, og derfor er besøget frivilligt for de studerende. Men stort set alle studerende fra 5. semester er mødt frem til dagens omkring to timer lange seance.

”De synes, det er spændende at være her og at fordybe sig i deres profession. De synes, at to timer faktisk er for lidt tid,” fortæller underviser på UC Syd, adjunkt

”Det er ikke mit indtryk, at de har nogen historie i deres fag. Men de har stor respekt for, at der er nogen som mig, der gerne vil være sygeplejerske og hjælpe andre,” fortæller han og fremhæver igen, at det er tydeligt for dem at mærke, at han er en del af en lang historie og er stolt af den.

Sygeplejen er et kald

Florence Nightingale og hendes lære fylder meget på studiet, oplever Anders Bennetsen.

”Fra første dag har vi hørt om hende,” siger han og fremhæver, at han er fascineret af hendes tanker om ”kaldet”.

”Hun gav udtryk for, at det at arbejde som sygeplejerske var et kald, og det lig-

Gunilla Svensmark
KALD OG PROFESSION
Sygeplejens historie 1863-2001
FADL's Forlag – Udkom 31. august 2020

1930

Øvelse i at lægge forbindelse.
Testrup Højskole.

1932

Kursus for ledende sygeplejersker.
Rigshospitalet.

1940

87 danske sygeplejersker
til Vinterkrigen i Finland.

DENGANG KENDTE VI PATIENTERNE

Gunilla Svensmark, som netop har udgivet bogen om den danske sygeplejes historie, har efter eget udsagn været historienørd siden folkeskolen.

Tekst **HENRIK BOESEN**
Foto **MICHAEL DROST-HANSEN**

”Så spurgte den sygeplejestuderende, hvordan vi dog dengang holdt styr på patienterne, når de nu ikke havde armbånd på med deres data. Og så kunne jeg jo med et glimt i øjet svare, at dengang, der kendte vi patienterne.”

Sygeplejerske og forfatter Gunilla Svensmark har netop været indlagt på hospital og oplevede, at rygtet om, at den sygeplejehistorisk bevidste patient var indlagt, fik sygeplejersker og studerende fra hele hospitalet til at komme forbi sygesengen og stille hende spørgsmål – og få svar. Det var rigtig hyggeligt, syntes hun.

Studerende på 5. semester, **Anders Bennetsen**, er fascineret af Florence Nightingale. Han er som hun helt enig i, at sygepleje er et kald.

Anne Højgaard, som er den, der har taget sine to 5.-semesterklasser med til dagens besøg.

Stort rykind – også af andre end studerende

Sygeplejemuseet i Kolding ligger smukt helt ned til Kolding Fjord, ca. seks km fra byens centrum. Museet er indrettet i en selvstændig bygning, som engang var en del af Julemærkesanatoriet, der åbnede i 1911. I dag er hovedbygningen indrettet som flerstjernet hotel. Rigtig mange gæster fra hotellet besøger museet.

Besøgsrekorden blev sat sidste år med knap 8.000 gæster. Rekorden bliver dog

næppe slået i år, forudser museets leder, Trine Antvor, som henviser til coronasituationen. Museet måtte som alt andet lukke ned den 11. marts i år og er først genåbnet i juni. Til gengæld er hotellet indtil videre lukket pga. ombygning og renovering og sender derfor ingen museumsgæster.

”I juli i år kom der næsten lige så mange besøgende som i juli sidste år, men nu er jeg spændt på, hvad der sker resten af året med hensyn til nye coronarestriktioner. Vi har booket rigtig mange studerende resten af september, men mange af grupperne er på flere end 50 studerende,” fortæller hun. ●

Besøg evt. museets hjemmeside: www.dshn.dk

1950-53

Danske sygeplejersker på hospitalsskibet Jutlandia.

1965

Danmarks Sygeplejerskehøjskole. Aarhus.

1968

Korte uniformer. Bispebjerg Sygeplejerskole.

”Jeg har været historienørd siden folkeskolen, men ud over min uddannelse som sygeplejerske i 1978 så har jeg gennemført to masteruddannelser i hhv. public administration og sundhedsinformatik. Jeg har ikke læst historie,” understreger forfatteren bag den netop udkomne bog ”Kald og profession – sygeplejens historie 1863 – 2001”.

Første samlede fortælling

Bogen – værket – er på 500 sider, er spækket med historiske fotos og rummer nøjagtigt 999 notehenvvisninger. Andre udgivelser har været baseret på forskellige nedslag i historien.

”Det er den første samlede beretning om den danske sygeplejes historie,” forklarer Gunilla Svensmark og begrundet det omfattende notesystem med, at alt, hvad hun skriver, skal kunne verificeres.

Gunilla Svensmark har brugt omkring halvandet år på at skrive bogen. En del research er gemt fra tidligere, f.eks. fra dengang hun for få år siden udgav bogen ”Vi talte ikke om det” om de sygeplejersker, som kunne huske begivenheder fra besættelsestiden.

Altid mangel på sygeplejersker

Flere forhold har overrasket Gunilla Svensmark i forbindelse med researchen til bogen.

”I dag ser jeg tydeligt, at manglen på sygeplejersker altid – i større eller mindre grad – har eksisteret. Og det er gået op for mig, hvordan sygeplejersker altid har skullet kæmpe for at blive anerkendt i forhold til f.eks. uddannelse og ikke mindst løn. Gennembruddet på uddannelsesspørgsmålet kom i 2001 med indførelsen af professionsbacheloren, men lønnen ...” Gunilla

Sygeplejerske, forfatter og historienørd **Gunilla Svensmark** i sit es: Modtager her historisk materiale fra Danmarks første mandlige sygeplejerske Axel Johannesen og hans hustru Gundhild.

Svensmark møder næppe modstand, når hun konkluderer, at med hensyn til løn, så er der endnu en lang vej at gå.

Omfattende formidling

Siden Gunilla Svensmark for mange år siden stoppede som aktiv sygeplejerske, har hun været tilknyttet Dansk Sygeplejeråd og Dansk Sygeplejehistorisk Museum i Kolding som konsulent. Og tiden der har i høj grad været brugt på formidling af historien: Undervisning af sygeplejestuderende, opbygning af museets sygeplejehistoriske hjemmeside, udarbejdelse af rigtig mange foldere om sygeplejehistoriske emner, og så var hun særdeles aktiv med at hjælpe produktionsselskabet bag TV-føljetonen ”Sygeplejeskolen” til at anvende de historisk korrekte redskaber, uniformer og lokationer.

Dem, der gik forrest

Hvad er det, der fascinerer dig ved historien?

”Historien om dem, der gik forrest, og dem, der gjorde noget først, har altid grebet mig,” svarer Gunilla Svensmark uden tøven.

Hun kæder desuden sygeplejens historie sammen med den større fortælling om samfundets historie:

”Kvinderne fik mulighed for at stå på egne ben. Dem, som havde ben i næsen, blev f.eks. diakonisser som alternativ til at blive gift. Velfærdssamfundet fordrede nogen, som kunne bedre sundheden for børnene, og der blev brug for sundhedsplejersker,” nævner hun som få eksempler på, at sygeplejens historie også er kvindernes historie og historien om velfærdssamfundets udbygning. ●

1975

Mødredag hos sundhedsplejerskerne i Roskilde. Bemærk hende med cigareten.

1976

Sygeplejeelever i demonstration for bedre uddannelse. Aarhus.

1978

Hjemmesygeplejerske uden mobiltelefon. Viborg.

Nye måder at tænke sygepleje på

Uanset hvor meget erfaring du har, efterlader ”Psykosociale behov ved akut og kritisk sygdom” dig med øget selvrefleksion og nye måder at tænke sygepleje på.

Bogen giver et dybdegående indblik i de følelser, patienter med akut og kritisk sygdom gennemlever i forbindelse med indlæggelse, og den beskriver, hvordan sygeplejersken ved at kombinere erfaring, medicinsk viden og færdigheder med en menneskelig holdning kan hjælpe patient og pårørende til øget mestring.

Ved anvendelse af forskningsartikler argumenterer bogen for, at der er et behov for øget fokus på patient og pårørendes psykosociale behov, og som læser inspireres man af de mange tiltag, der præsenteres. Når man har læst bogen, er man helt overbevist om, at større fokus på patient og pårørendes psykosociale behov vil skabe et bedre indlæggelsesforløb, et bedre forløb efter hjemsendelsen og/eller en bedre afslutning på livet.

En stor kvalitet ved ”Psykosociale behov ved akut og kritisk sygdom” er den balance, der er mellem

☉☉ Når man har læst bogen, er man helt overbevist om, at større fokus på patient og pårørendes psykosociale behov vil skabe et bedre indlæggelsesforløb.

forsknings-, udviklings- og erfaringsbaseret viden. Bogen refererer i meget høj grad til forskningsartikler, lovgivning og relevante teoretikere inden for bl.a. sygepleje, kommunikation, psykologi og filosofi,

Dag-Gunnar Stubberud (red.)
PSYKOSOCIALE BEHOV VED AKUT OG KRITISK SYGDOM
Gads Forlag 2020
264 sider – 299,95 kr.

hvilket gør den evident og troværdig. Men samtidig anvendes udviklings- og erfaringsbaseret viden, hvilket gør bogen vedkommende og praksisnær.

Bogen kan læses som helhed, hvilket absolut giver det største indblik i de psykosociale aspekter ved akut og kritisk sygdom. Men den kan også anvendes som opslagsværk, idet hvert kapitel beskæftiger sig med en ny gruppe patienter eller pårørende, herunder voksne, børn og unge, den intensive patient, pårørende til den voksne patient, pårørende til børn, mindreårige pårørende og flerkulturelle patienter. Hvert kapitel afsluttes med referencer og forslag til uddybende litteratur, hvilket giver læseren mulighed for at fordybe sig yderligere.

Bogen er skrevet til studerende på grunduddannelsen i sygepleje, studerende på de sundhedsfaglige master- og kandidatuddannelser samt sygeplejersker og andre sundhedsprofessionelle, der arbejder med akut og kritisk syge patienter. Men den bør læses af alle, der plejer og behandler akut syge og kritisk syge patienter.

Bogen er skrevet af tre norske sygeplejersker, men er oversat til dansk og refererer til dansk lovgivning. Den bringer dog også inspiration fra norsk sygepleje og lovgivning.

Lise Ewald Rekvad, RN, MKS/MNC, klinisk sygeplejespecialist ved Fælles Akutmodtagelse, Odense Universitetshospital

Kognitive problemer overses

Sygeplejersken Podcast
**NO. 6 - FRYS, FLYGT
ELLER ANGRIB:
Forstå delir**
10. juni 2020

I podcasten er det sygeplejersker fra en ortopædkirurgisk afdeling, som fortæller om deres arbejde med at forbedre hjælpen til patienter i delir. Baggrunden for indsatsen var et ønske om at forebygge voldsepisoder, specifikt i relation til indlagte i delir, men med fokus på at både patient og sygeplejerske skulle føle sig mere sikre.

Lytteren får mange meget praktiske og let omsættelige råd om, hvordan man kan tilpasse hjælpen, så patientens angst og vrede begrænses. Rådene omfatter både den verbale og nonverbale kommunikation, men også planlægning og organisatoriske tiltag. De strategier sygeplejerskerne omtaler viser, at de har fået en omfattende indsigt i den delirøse patients manglende evne til at forstå den omgivende verden og den deraf følgende angst.

Men sjovt nok er sygeplejerskernes forklaringer på patientens reaktionsmåde begrænset til sammenligninger med reptilhjernens reaktionsmekanismer, uden at de eksplicit omtaler patienternes underliggende kognitive problemer.

Det skal dog bestemt ikke afholde sygeplejersker fra at høre podcasten, for den er et brugbart supplement til litteraturen om delir og et godt eksempel på, at mange voldsepisoder kan forebygges, når man tilpasser hjælpen til patientens kognitive funktionsevne.

Kirsten Gotfredsen, sygeplejerske, konsulent Masterclass på Demensområdet

Fire reaktioner på at miste en far

Elisabeth Arendt
LYSGLIMT - OM FORÆLDRETAB I BARNDOMMEN
Gads Forlag 2020
164 sider - 249,95 kr.

"Vi kan blive klogere på os selv, når vi tør spejle vores liv i hinanden. Med afsæt i denne enkle livsfilosofi har jeg skrevet denne bog."

Sådan indleder sognepræst Elisabeth Arendt sin bog om den sorg, der ramte hende og hendes tre søskende, da deres far døde. Elisabeth var 11 år, hendes søskende henholdsvis 9, 6 og 3½ år. Bogen er en fælles erindringsbog og er blevet til på baggrund af samtaler, som Elisabeth Arendt har haft med sine søskende og mor om den betydning, tabet og sorgen har haft for deres barndom og voksenliv. De fire søskende har reageret forskelligt, og bogen er sendt ud i verden i håbet om, at sorgramte børn og deres familier kan få forståelse for, hvor forskelligt børn kan reagere på forældretab. Elisabeth tog som den ældste ansvaret for de mindre søskende, Kristin, den næste i rækken, fik angst og en langvarig sorgreaktion. Jakob påtog sig som ældste dreng at være mand i huset, og Andreas, som kun var 3½, da faderen døde, har hele livet lidt under ikke at kunne huske sin far. De fire personlige beretninger er inspirerende for professionelle, som arbejder med børn, der har mistet en forælder, og for voksne, der som børn har mistet. Sidstnævnte vil givetvis kunne spejle sig i en af de fire.

Man er i godt selskab med Elisabeth Arendt og hendes søskende i "Lysglimt".

Hanne Lindhardt, MSA, sundhedsplejerske

Lyt til patienternes fortællinger

**ANNE HØJAGER
NIELSEN**

Forskningsansvarlig sygeplejerske, Master i Klinisk Sygepleje, ph.d., Anæstesiologisk Afdeling, Hospitalsenheden Vest, Holstebro.

Tekst **MICHAEL HOLBEK**

HVAD LÆSER DU LIGE NU?

"Hanne Vibeke Holsts "Som pesten". Den handler om en influenzapandemi ikke så forskellig fra den nuværende coronaepidemi."

HVORDAN HAR DEN INSPIRERET DIG?

"I bogen opstår der knaphed på sundhedsvæsenets ressourcer, der er ikke plads til alle på sygehusets intensivafdelinger, og særligt indvandrere med afrikansk baggrund er hårdt ramt. Den sociale uro, der opstår i samfundet, er tankevækkende set i lyset af den nuværende coronaepidemi, hvor der tilsyneladende også er sket smittespredning i særligt udsatte befolkningsgrupper. En interessant parallel til virkeligheden."

HVILKEN BOG BURDE ALLE SYGEPLEJERSKER LÆSE - OG HVORFOR?

"Arthur Kleinmans "The Illness Narratives: Suffering, Healing & the Human Condition". Jeg læste den i forbindelse med min ph.d., men er ofte vendt tilbage til den. Kleinman er optaget af patienternes fortællinger og betydningen af, at man lytter til dem. En vigtig bog, der understreger, at patienternes fortællinger rummer nøglen til at forstå, hvad det at være syg eller blive rask betyder for dem - og dermed til at forstå de valg, de tager."

HVILKEN BOG FIK DU ALDRIG LÆST HELT TIL ENDE?

"Svend Brinkmanns "Ståsteder". Men måske er det i virkeligheden en bog, man bare kan læse lidt i, som man har lyst."

KORT NYT OM BØGER

Jeppe Carsce Nissen
TIL DE SIDSTE DAGE
Ord, tanker og sange
 Bibelselskabets Forlag 2020
 40 sider – 89,95 kr.

Et spiralhæfte med indhold, der passer til de sidste dage, hvis den, der sidder ved dødslejet, er nogenlunde velbevandret i den kristne kultur. Indholdet består bl.a. af digte – et enkelt skrevet af Lene Malmstrøm, sygeplejersken, som blev kendt for sine udgivelser om livets vanskelige sider i 1990'erne. Benny Andersen, Anne Linnet og kendte salmedigtere som B.S. Ingemann og Jakob Knudsen er også repræsenteret. Ud over citater fra bibelen er vel-signelse og fadervor at finde i afslutningen af hæftet sammen med vejledning i udsyngning af den afdøde. Forfatteren, som er præst, fortæller i introduktionen til bogen, at der er forsøgt at favne bredt i livssyn, så alle kan bruge hæftet ved et dødsleje. Umiddelbart synes jeg, at hæftet taler til gamle mennesker, som er bekendt med folkekirkens ritualer og traditioner – og det er der ikke noget galt med.

Marie Lenstrup
OVERLEVELSESMANUAL FOR
OMSORGSPÅRØRENDE
 Frydenlund 2020
 256 sider – 299 kr. (vejl.)

Titlen er ikke nem. Faktisk vanskelig at få frem i ét stykke, hvis man befinder sig i en boghandel og vil bestille bogen.

En guide, en selvhjælpsgruppe på papir kalder forlaget den. Forfatteren har taget sig af sin syge mand i 12 år og skrevet om dette arbejde på baggrund af sine erfaringer. Hun henviser desuden til fem bøger og et antal forenin-

ger og hjemmesider. Hun skriver jordnært og konkret. Formen er ”du”, og indholdet spænder fra økonomi over seksualitet til testamente og længsel efter kærestens død, hvilket er et stort tabu at berøre. Forfatteren er en ærlig sjæl, der tager livtag med det meste, og bogen vil sikkert falde på et tørt sted hos pårørende, der ikke har mulighed for at luftenegative tanker og svære problemer overfor familie eller venner.

Mette Mølgaard Hansen
NÅR LUNTEN BLIVER FOR KORT
Stress hos sygeplejersker
 Forlaget Naturligvis 2020
 178 sider – 189,95 kr.

Forfatteren, som er sygeplejerske, stresscoach og masterstresscoach, baserer denne bog på interview med 40 sygeplejersker, som har meldt sig frivilligt til at deltage i et interview om deres oplevelser med stress i deres arbejdsliv. Otte formål er der med bogen, jeg nævner blot et enkelt: At øge indsigt og viden om stress hos sygeplejersker. Får læseren så det? Ja, men det kan være vanskeligt at overskue mængden af information, for bogen er sat med små typer, så der står rigtigt meget på hver enkelt side. Desuden består spørgerammen af 69 spørgsmål. Forfatterens baggrund fylder, og hun sammenligner sin egen historie med informanternes. Hun er åben og ærlig i beskrivelsen af sin manglende baggrund i forskning og metode, men gør absolut sit bedste for at præsentere de mange, mange resultater sobert og redeligt.

Vanskeligt at skabe kvalitet i klinisk uddannelse

Sine Lehn-Christiansen og Mari Holen m.fl.
 Webgruppen på Rigshospitalet (red.)
LÆREPROCESSE I KLINISK
SYGEPLEJERSKEUDDANNELSE:
Viden og erfaringer fra projektet PÅ TVÆRS
 240 sider – 200 kr. Bogen rekvireres på e-mail
 betina.wilhelm@regionh.dk

Bogen omhandler projektet PÅ TVÆRS. Gennem ”Projektklassen” med studerende fra Københavns Professionshøjskole forsøgte projektet at kvalitetsudvikle den kliniske del af sygeplejerskeuddannelsen. Bogen er et vigtigt bidrag til drøftelser af det kliniske læringsrum og af, hvordan studerende gennem den kliniske uddannelse kan rustes til at arbejde som sygeplejersker i en tid med stigende krav og kompleksitet i sygeplejen.

Projektet PÅ TVÆRS ønskede at styrke de studerendes selvstændighed og evne til kritisk refleksion gennem forskellige pædagogiske metoder: sundhedsfaglig supervision, Den Pædagogiske Refleksionsmodel (PRM), simulation, klinisk færdighedstræning, medicin håndtering og farmakologiske kompetencer. Bogen beskriver læringspotentialet og erfaringer med metoderne, men metoderne uddybes ikke teoretisk, og der gives ikke konkrete forslag til implementering.

Bogen er velskrevet og anbefales varmt som inspiration til uddannelsessteder, der ønsker at arbejde aktivt med at udvikle klinisk læring. Bogen giver et meget realistisk indblik i, hvor vanskeligt det er at skabe det optimale læringsrum i en klinisk praktik, hvor der er stigende pres på ressourcerne. Løbende inviteres læseren, med afsæt i erfaringsbaserede anbefalinger, til refleksioner over, hvordan man kan skabe viden om og kvalitet i klinisk uddannelse. Bogen er krydret med personlige beretninger fra de studerende, som fastholder den kritiske refleksion hos læseren og giver et billede af den enorme kompleksitet i klinisk læring.

Projektet er fulgt af forskerne Sine Lehn-Christiansen, cand.mag., ph.d., og Mari Holen, cand.cur., ph.d., og bogen præsenterer et udsnit af deres forskning. Det anbefales at læse kapitlet ”Tre diskurser om personlig pleje”. Kapitlet giver indblik i et højaktuelt tema og i de studerendes ambivalens ift. forståelse af sygeplejens kernekompetence.

Mette Elkjær, cand.cur., ph.d.-studerende
 Uddannelseskoordinator Akutsygeplejeuddannelsen,
 Region Syddanmark
 Sygehus Sønderjylland, Fælles Akutmodtagelse

Sammen kan vi klare alt

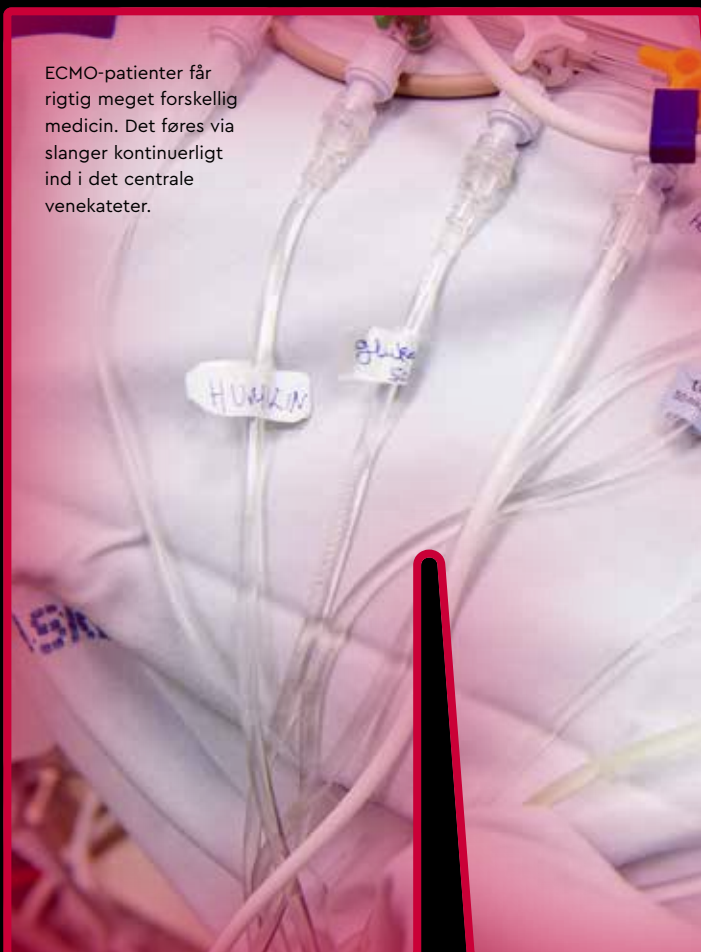
Et barn på hospitalet kan nemt blive bange. Men det hjælper at have en at tale med og en ven at kramme. Derfor uddeler TrygFonden hvert år 50.000 krammebamser til børn på hospitaler og specialklinikker. Men krammebamsen er ikke blot et trygt holdepunkt for små patienter. Den hjælper også læger og

sygeplejersker med at bryde isen og beskrive behandlingen i børnehøjde. Erfaring viser, at krammebamsen har størst effekt, når barnet møder den tidligt i forløbet. Faktisk oplever en række afdelinger, at den kan mindske behovet for beroligende medicin. Læs mere på trygfonden.dk/krammebamser

TrygFonden

Den fingertykke slange leder blodet fra patientens store kar i lysken over i ECMO-maskinen. Trykket kan være højt, så der er sat ekstra strips på for at undgå, at samlingerne på slangen går op, og slangen er syet fast til benet.

ECMO-patienter får rigtig meget forskellig medicin. Det føres via slanger kontinuerligt ind i det centrale venekateter.

EN SIDSTE CHANCE

Når lungerne står af, og alt håb synes ude, er der for nogle en sidste mulighed.

En **ECMO**-behandling. Her overtager en maskine lungernes funktion og køber tid til, at de kan komme sig. Sygeplejerskerne **Anne Langvad** og **Rikke Clemmensen** passer både patienter og maskiner, og de fik travlt, da Covid-19 ramte landet.

Tekst **KRISTINE JUL ANDERSEN**
Foto **BAX LINDHART**

En tyk slange er ført direkte ind i patientens store kar i lysken. Bandager beskytter indgangen til kroppen, mens slangen er syet fast til mandens hud flere steder ned langs låret. Ved slangens samlinger er små strips sat på for at sikre, at de ikke går fra hinanden ved trykket fra blodet, der pumpes ud i slangen.

Det mørkerøde blod bliver via slangen ført over i oxygenatoren, som fjerner CO₂ fra blodet og tilfører ilt. En ny slange leder det nu postkasserøde blod tilbage til patientens anden lyske, hvor den er fæstet på samme måde som på det andet.

Patienten er i gang med en såkaldt ECMO-behandling (Extra Corporeal Membrane Oxygenation). ECMO-maskinen kan fungere som både hjerte og lunge for pa-

tienten, når hans eget hjerte og/eller egne lunger er så syge, at de ikke virker mere.

”En ECMO-behandling hjælper ikke lungerne eller hjertet med at komme sig. Men den køber patienten tid,” fortæller Rikke Clemmensen, der er sygeplejerske på Thoraxanæstesiologisk Klinik, intensivafsnit 4141 på Rigshospitalet.

Hun og kollegaen Anne Langvad, der er klinisk sygeplejespecialist på afdelingen, har inviteret *Sygeplejersken* indenfor for at se og høre om den særlige hjertelunge-maskine, der giver ECMO-behandlingen til patienter med hjertesvigt og respiratorisk udfordrede patienter.

Det er f.eks. meget syge influenza-patienter. Patienter, der har været i drukneulykke, eller lungepatienter, der gennem mange år har været i behandling,

”Er du ved at vågne?” spørger Rikke Clemmensen patienten, mens hun tager hans hånd og bøjer og strækker hans fingre. De prøver at foretage et såkaldt ”wake up call” for bare kort at tjekke, om hans hjerne fungerer. Men lige nu er der ingen reaktion.

Når respirator ikke duer

Normalt er der et sted mellem nul og tre patienter i ECMO-behandling. Men da Covid-19 i foråret ramte Danmark, kom en ny type patienter, der havde brug for hjertelungemaskinen. De var anderledes, fordi man hverken kendte sygdommen eller kunne behandle den.

Covid-patienterne blev overflyttet til afsnit 4141, når man kunne se, at almindelig

På et tidspunkt havde afdelingen otte Covid-patienter i behandling på én gang. Det krævede fuldt udstyr af værnemidler, hvilket ikke gjorde arbejdet lettere. Her er det klinisk sygeplejespecialist **Anne Langvad** med hood med installeret ventilation.

men hvor behandlingen ikke virker mere. Så kan de være i ECMO-behandling, mens de venter på en lungetransplantation.

Et virvar af slanger og maskiner

Patienten, vi møder, ligger bevidstløs i sengen med den mønstrede dyne over sig omgivet af maskiner, pumper, væskefyldte poser og skærme med farverige informationer, der blinker i forskellige tempi. Og slanger, der kobler det hele sammen med patienten.

Det ser så vildt ud. Et virvar, der bliver suppleret af sygeplejersker, som hele tiden går til og fra det sparsomme område, hvor alt er samlet. Og alligevel er der ingen tvivl om, at der er fuldstændig styr på enhver detalje.

KOMPLIKATIONER VED ECMO

Der er risiko for mange komplikationer ved at blive koblet til en ECMO-maskine:

- Skader på organerne.
- Blodpropper.
- Blødninger – f.eks. i hjernen og ud af indstiksteder.
- Immobiliseringskomplikationer.
- Sepsis, hvor patienten mister fingre og tæer pga. manglende blodtilførsel.
- Kognitive udfordringer på sigt. F.eks. koncentrations- og huskebesvær.
- Permanente hjerneskader.
- Særligt Covid-patienter har fået mange små blodpropper i hovedet, fingrene, fødderne og benene.

respiratorhjælp ikke længere nyttede, men at det stadig gav mening at give patienten en sidste chance for at overleve.

Og så havde afdelingen pludselig 10 patienter i ECMO-behandling på en gang. Heraf otte Covid-patienter.

”Den store udfordring med Covid-patienter er, at de ikke kan få luft. De bliver så dårlige. Vi trækker normalt vejret med 500-600 ml. luft per åndedrag. Covid-patienter har ligget på omkring 60 ml. Lungerne er helt klappet sammen og fuldstændig fyldt med snot. Og så nytter det ikke noget med en respirator,” fortæller Rikke Clemmensen og forklarer:

”Når vi sætter ECMO til, tager vi blodet ud, ilter det, fjerner CO2 og fører det tilbage. Blodet kan cirkulere i patientens lungekredsløb, uden at lungerne skal arbejde hårdt, og samtidig købe tid til gradvist at få mere og mere luft i.”

Bugleje – uden øvelse

Der opstod dog hurtigt nye udfordringer. For Covid-patienterne reagerede ikke helt som andre patienter på behandlingen.

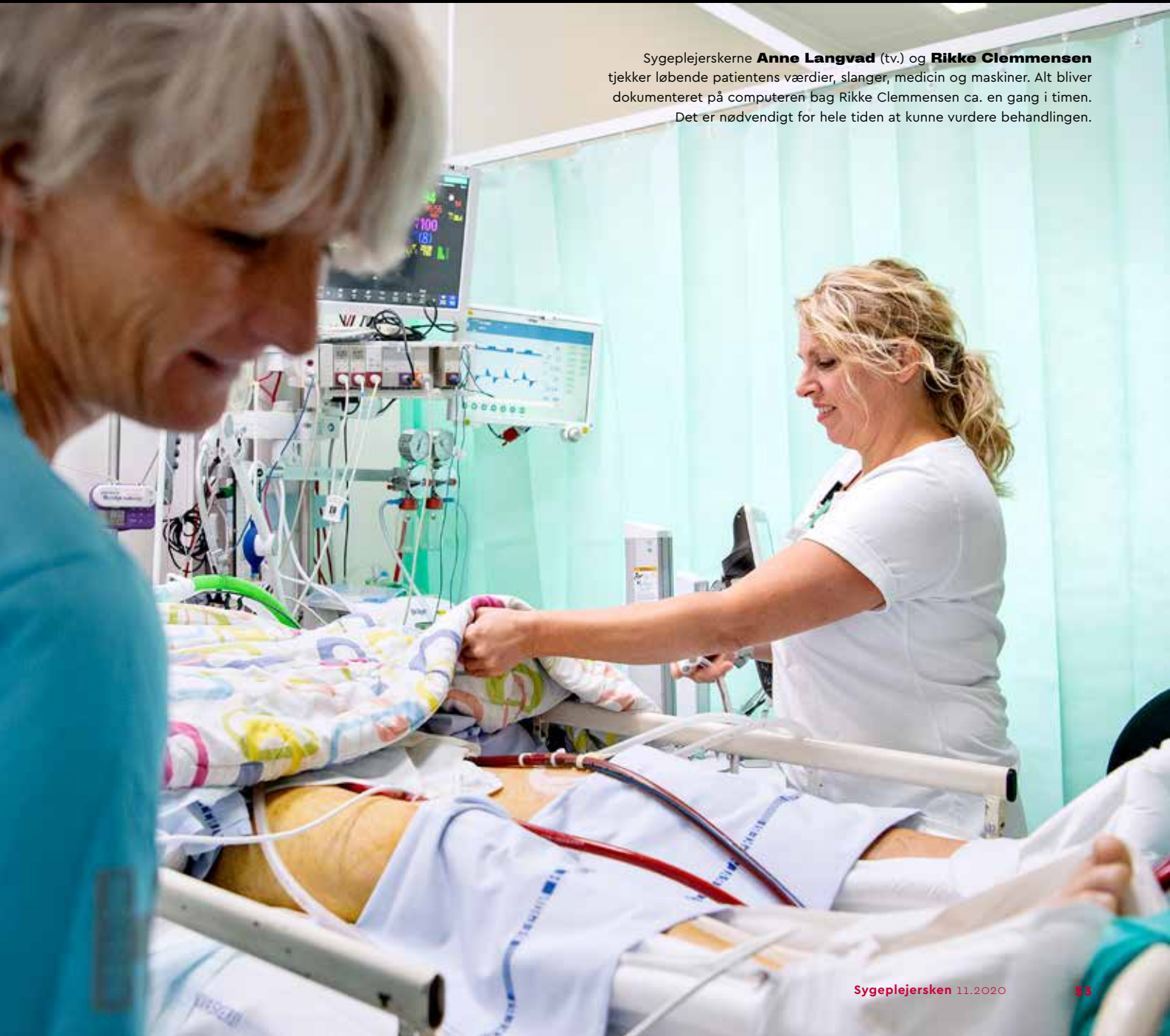
”Først blev det typisk lidt bedre, men så gik det ned ad bakke, og de blev dårlige igen,” siger Rikke Clemmensen.

Men sygeplejerskerne gav ikke bare op. De vender nogle gange andre patienter i

afdelingen om på maven, men aldrig før ECMO-patienterne. Det blev dog nødvendigt for at kunne mobilisere mulige steder i lungerne, der virkede, og samtidig gøre trykket mindre.

”Vi havde tidligere talt om at gå i gang med simulationstræning, så vi ikke skulle prøve det første gang med rigtige slanger og et rigtigt menneske. Men så kom Covid,” siger Anne Langvad, og Rikke Clemmensen fortsætter:

”Så stod vi med ryggen mod muren. Enten måtte vi stoppe behandlingen eller gøre det. Det var en smule angstprovokerende. Man stod der, og patienterne var så dårlige. Men der var ikke så meget

Sygeplejerskerne **Anne Langvad** (tv.) og **Rikke Clemmensen** tjekker løbende patientens værdier, slanger, medicin og maskiner. Alt bliver dokumenteret på computeren bag Rikke Clemmensen ca. en gang i timen. Det er nødvendigt for hele tiden at kunne vurdere behandlingen.

Her ses ECMO-maskinens oxygenator, som fjerner CO2 fra blodet og tilføjer det ilt.

OM ECMO

- ECMO står for Extra Corporeal Membrane Oxygenation.
- ECMO-behandling til respiratorisk udfordrede patienter findes kun på Aarhus Universitetshospital og Rigshospitalet.
- Maskinen pumper 3-5 liter blod rundt i minuttet.
- Cirka 20 pct. af de patienter, der får ECMO-behandling ved lungesvigt, overlever.
- Behandlingen kan vare fra dage til uger.
- Af de 20 Covid-patienter, der har fået ECMO-behandling på Rigshospitalet, lever syv stadig.
- ECMO-Covid-patienterne har været mellem 25 og 65 år.
- Sygeplejersker, der arbejder med ECMO, har et certificeret todages-kursus med teori og simulation. Dertil sideoplæring samt årlig recertificering.

at tabe. Det lyder lidt voldsomt. Men sådan var det.”

Afgørende samarbejde

Det blev til mange vendinger i løbet af coronatiden. Mere end 100. Det er gået godt, men ikke uden udfordringer. Især på grund af de mange og store slanger, som er sat ind i kroppen. Og hver gang kræver det et helt hold af læger, sygeplejersker og portører. Dertil kommer perfusionister, som er det personale, der er eksperter i maskinerne, der er tilsluttet patienten.

”Der har været et fantastisk samarbejde om at udvikle nogle sikre og gode tekniker. Alle er kommet med input. F.eks. sagde portøren, at de på en anden afdeling har lagt noget skumagtigt under hovedet, så patienterne ikke får tryk. Og så sagde perfusionisterne, at hvis vi lægger lagnet rundt sådan, så kan det være, slangen bliver liggende,” fortæller Anne Langvad.

Patienter blev typisk lagt i bugleje om eftermiddagen og tilbage på ryggen om

morgenen efter at have fået et morgensegbad.

”Det var vigtigt jævnlige at få vendt hovedet, så de ikke fik tryksår, og lejret dem, så de ikke blev stive eller ømme i skulderen,” siger Anne Langvad.

20 medicinpumper

Patienten under den mønstrede dyne har ikke Covid-19 og behøver ikke at ligge på maven. Men han har, som alle ECMO-patienter, brug for konstant overvågning af en til flere sygeplejersker. Normeringen er cirka tre sygeplejersker til to patienter.

”Vi holder øje med ECMO-maskinen, respirator, dialyse og en masse forskelligt medicin. Der kan være op til 20 pumper med medicin. Og overvåger de mange forskellige værdier, der fremgår af skærmene,” fortæller Anne Langvad.

F.eks. blodtryk, hjertekardiogram, temperatur, iltmætning, sedation og iltning. De har styr på, hvad der sker, når der lyder en alarm, og er klar over, at hvis

de skruer op for noget, kan det betyde nye alarmer på et andet område. Og det hele skal dokumenteres cirka en gang i timen.

På et stativ skråt bag patientens skulder hænger medicinen i klare poser med små håndskrevne mærkater på. Det er bl.a. sovemedicin, glukose, hjertemedicin og blodfortyndende. Sygeplejerskerne tjekker og blander løbende medicinen, der løber kontinuerligt ind i det centrale venekateter.

”Der er meget, man skal holde øje med. Så indimellem kan man godt glemme, at det er et menneske, der ligger der. Man skal virkelig hanke op i sig selv. Især hvis patienten også sover,” siger Rikke Clemmensen.

Det gjorde de fleste af Covid-patienterne det meste af tiden, mens de var på ECMO. Men f.eks. patienter, der venter på en ny lunge, kan godt være vågne, selvom de er tilsluttet ECMO, og sågar træne i en sengecykel eller gå ved siden af for at holde sig i gang.

← **Rikke Clemmensen**, sygeplejerske på Thoraxanæstesiologisk Klinik, intensivafsnit 4.141 på Rigshospitalet, er en af de sygeplejersker, der er uddannet i og har certifikat på at kunne passe ECMO-patienter.

Midt i virvaret af medicinposer, slanger og maskiner ligger patienten, og sygeplejerskerne skal holde styr på det hele. ECMO-maskinen ses nederst til højre. Til venstre ses dialyseapparatet.

Vi gør alt for patienten

Udover den tekniske del af sygeplejen ligger der en kæmpe opgave i at passe patienten med helt basal sygepleje.

”Patienten kan ikke noget. Vi gør alt for dem. Vi laver mundpleje og øjenpleje samt sørger for, at de ikke får tryksår eller udvikler kontrakturer. Der er rigtig meget lejrning, hvor man hele tiden er begrænset af slangerne. Og hvis patienten f.eks. har afføring i sengen, kan vi ikke bare lige løfte eller vende dem. Vi skal have læge og perfusionister til stede. Og portører. Og det sker jo også om natten. Så det kræver meget koordinering,” siger Anne Langvad

Samme hold skal på, hvis en patient skal sengecykeltræne. Det kan let tage op mod en time.

”Det er lidt omstændeligt, men det er også det, der gør det fedt, når man kan se, at det rykker noget,” siger Rikke Clemmensen, og Anne Langvad tilføjer med et smil:

”Ja, når man første gang ser dem sidde selv på sengekanten.” ●

Helle Bendtsen er ansat på Center for Ernæring og Tarmsygdomme og Center for Tarmsvigt ved Aalborg Universitetshospital.

SYGEPLEJERSKEN JEG ALDRIG GLEMMER

Sygeplejerske **BETTINA LØTH** har indstillet **HELLE BENDTSEN** fra Gastroenterologisk afdeling på Aalborg Universitetshospital:

»Helle er helt unik og uundværlig«

"Helle har en helt fantastisk måde af møde disse meget skrøbelige og meget syge mennesker. Patienterne betragter hende som tillidskabende, anerkendende og lyttende. Hun formår også at få det bedste frem i sine kollegaer gennem ros og erfaringsudveksling"

YEAR OF THE NURSE

Verdenssundhedsorganisationen, WHO, har udråbt 2020 til Year of the Nurse and Midwife. Læs mere på dsr.dk/yearofthenurse

I *Sygeplejersken* er det en anledning til at dele historier om, hvorfor man er sygeplejerske. Vi har samlet historierne i serien "Sygeplejersken jeg aldrig glemmer". Måske har du en historie, som vi skal høre? Skriv til redaktionen@dsr.dk

MIN FORNEMMESTE OPGAVE ER AT BEVARE PATIENTERNES VÆRDIGHED

Som sygeplejerske ved Aalborg Universitetshospital hjælper **HELLE BENDTSEN** patienter i en ofte skrøbelig situation til at få en hverdag til at fungere med kunstig ernæring.

Tekst **NANA TOFT** · Foto **CATRINE ERTMANN**

Patienterne kan have tarmsvigt eller korttarmssyndrom. Kræft eller inflammatoriske tarmproblemer. De kan have haft en blodprop i tarmen, været på operationsbordet og endt med en eller flere stomier. De kan være 15 eller 90 år gamle og derfor stå i hver sin livsfase. Ene- ste fællesnævner er, at alle, i kortere eller længere tid, har brug for kunstig ernæring.

“Det er en meget skrøbelig situation at stå i for mange patienter. De tænker ofte, at de ikke tør gå udenfor huset. For hvad hvis stomiposen lækker og falder af? Hvad med de slanger, dræner og katetre, der er på deres krop,” fortæller Helle Bendtsen:

“Men det er lige præcis dét, jeg brænder for i mit arbejde. At finde ud af, hvordan vi kan etablere en hverdag, der fungerer.”

“Lever fra brystkassen og op”

Ændret kropsidentitet er en problematik, som mange patienter kæmper med. Helle Bendtsen forklarer, at patienterne ofte har svært ved at sætte ord på de udfordringer, de står over for. Når de kigger på deres krop og ser den forandring, kroppen gennemgår, føler de afmagt.

“Nogle patienter lever fra brystkassen og op. Det er svært at forholde sig

til angsten for at få urin eller afføring på kroppen. Flere har været sengeliggende længe og har derfor tabt meget muskelmasse,” forklarer Helle Bendtsen.

“Det er så her, alle eksperter er inde over. Vi arbejder meget tværfagligt og har mulighed for at gøre brug af fysioterapeuter, ergoterapeuter, diætister, bioanalytikere, stomisygeplejersker og psykologer. Fokus er: Hvad kan vi gøre? For min fornemmeste opgave er at bevare mine patienters værdighed,” siger den erfarne sygeplejerske.

At etablere patienten i eget hjem

I sit arbejde fungerer Helle Bendtsen som sygeplejerske på sengeafsnittet på Gastroenterologisk Afdeling på Aalborg Universitetshospital, men hun har også en udkørende funktion. I 2001 var hun med til at etablere specialfunktionen TPN, der står for *Total Parenteral Nutrition*. Her er målet at få etableret patienten i eget hjem med parenteral ernæring.

Her står det tværfaglige team klar til at hjælpe bestående af læger, sygeplejersker, socialrådgiver, psykolog, stomisygeplejersker og hjemmesygeplejersker. Teamet fokuserer ikke blot på den enkelte patient men på hele familien.

“Vi arbejder med at finde frem til, hvilken rolle de pårørende skal have. Om de har ressourcerne til at hjælpe med at give parenteral ernæring eller om hjemmesygeplejerskerne skal varetage det,” siger Helle Bendtsen.

“Vi lægger en plan, så job, fritidsinteresser, træning, uddannelse eller banko kan passes. Ofte er det et spørgsmål om logistik, før alting kan lykkes. Vi giver samtidig patienterne meget konkrete værktøjer til f.eks. at lære håndtering af stomibandagering, så de kan føle sig trygge og uafhængige,” forklarer Helle Bendtsen.

Udgangspunkt i den enkelte patient

Helle Bendtsen fremhæver de to væsentligste faktorer for mødet med- og relationen til patienterne. Det er anerkendelse og respekt. Alle kæmper med hver deres, og det er væsentligt at lytte.

“Jeg har patienter med fuldtidsjob, som det naturligtvis er væsentligt for dem at passe. Her er løsningen ofte en sort rygsæk og pumpe, der gør, at du kan gå rundt i samfundet, ligne alle andre og samtidig få ernæring,” forklarer Helle Bendtsen.

Hun nævner også ugentlige møder, hvor teamet gennemgår samtlige indlagte og finder ud af, om der er tiltag omkring patienten, der kan justeres. Desuden får alle patienter tilbudt et hjemmebesøg efter et længerevarende indlæggelsesforløb.

“Vi besøger altid patienterne efter et par uger for at se, om der er ting, vi kan hjælpe med, der kan gøre hverdagen lettere. Måske er der noget fysisk i indretningen, der kan optimeres. Måske er der noget hygiejnemæssigt. Nogle patienter bliver oplært i parenteral ernæring i hjemmet,” forklarer Helle Bendtsen.

Vrede, angst og afmægtighed

Mange af patienterne har Helle Bendtsen i længere forløb. Uger, måneder, nogle i årevis. Enkelte resten af livet. Her kommer hun rigtig tæt på og er vidne til mange følelsesmæssige op- og nedture.

“Vi har udadreagerende patienter. Vrede, angst og afmægtige patienter. At stå i den situation, de står i, er der nogen, der har svært ved at acceptere. Her er det vigtigt at turde være der. Rumme de følelser, de har og minde dem om, at vi er der for at hjælpe dem.” ●

LOAN & SPARE

Should your bank know, what is important for nurses?

Er svaret ja, kan du glæde dig over et nyt tæt samarbejde mellem DSR og Lån & Spar, som gør bankens rådgivere klogere på det, der er vigtigt for dig og andre sygeplejersker. Pro rådgivning hedder det nye initiativ.

Tag en snak med Lån & Spar og slip for flere automatsvar og standardtilbud.

Læs mere på lsb.dk/dsr

FORBRUGSFORENINGEN
FÅ RABAT PÅ BL.A. BRILLER,
MOBILTELEFONER, TØJ OG MEGET
ANDET.

dsr.dk/rabatter

KARRIERESAMTALE
FÅ PERSONLIG SPARRING PÅ DINE
KARRIERE- OG UDDANNELSESMULIG-
HEDER. BOOK EN KARRIERESAMTALE.

dsr.dk/karrieresamtaler

BAUTA FORSIKRING
FLERE GANGE KÅRET SOM
"BEDST I TEST" AF
FORBRUGERRÅDET TÆNK PENGE.

dsr.dk/rabatter

Navne

NY SIMULATIONSKOORDINATOR I GØDSTRUP

Sygeplejerske, ambulancebehandler i USA og underviser i simulation og færdighedstræning ved Forsvaret, Henrik Nielsen, tiltrådte i juni en ny stilling som simulationskoordinator i Hospitalsenheden Vest.

For Henrik Nielsen indebærer den nye funktion at være med til at sætte kursen og udvikle strukturen for rammerne i NIDO Simulation – de

500 m² nye fælles lokaler til træning og uddannelse af ansatte og studerende i Gødstrup – i samarbejde med bl.a. uddannelseskoordinatorer og uddannelsesansvarlige medarbejdere.

Aktiviteterne i NIDO Simulation vil være færdighedstræning af grundlæggende og specialerelaterede kompetencer, simulationstræning af kritiske teamforløb, forberedende og opfølgende undervisning og debriefingsøvelser.

NYT PROFESSORAT PÅ AALBORG UNIVERSITET

Dansk Sygeplejeselskab (DASYS) har indgået aftale med Klinisk Institut, Aalborg Universitet om oprettelse af et deltidsprofessorat. Professoratet er et led i udmøntningen af strategien for Center for Kliniske Retningslinjer (CFKR) for perioden 2019-24.

Ny professor bliver Merete Bjerrum, der siden 2000 har været ansat på Research Unit of Nursing and Healthcare, Institut for Fol-

kesundhed, Health, Aarhus Universitet. Derudover er Merete Bjerrum leder af The Danish Centre of Systematic Reviews – A JBI Centre of Excellence. I regi af JBI har Merete Bjerrum repræsenteret Center for Kliniske Retningslinjer (CFKR) i den internationale arbejdsgruppe, der videreudvikler metoden til meta-aggregering af kvalitativ evidens. Arbejdet foregår som et samarbejde med forskere fra universiteter i Adelaide, San Francisco, Cardiff, New Jersey, London, Aarhus og Aalborg.

PhotoPanels™
Billeder, der giver ro i sindet og positive tanker.

Silentia PhotoPanels giver både ro, afskærmning og en behagelig følelse. Skærmen sikrer samtidig optimal hygiejne og afskærmning, der ikke virker indelukket. **NYHED: Vælg selv billeder til PhotoPanels i vores fotoarkiv på silentia.dk**

Keep it Clean™

Silentia ApS • Tlf.: 39 90 85 85

Rengøring af lægeklinikker

Vi overholder Statens Serum Instituts anbefalede retningslinjer for rengøring i lægeklinikker.

Med høj faglighed er vores medarbejdere rustet til opgaven.

Ring eller skriv – vi er landsdækkende

Delta Rengøring
Teglvej 1
4990 Saksøbing
Tlf. 4054 6546
delta@delta-rengoering.dk
www.delta-rengoering.dk

SVAR PÅ
[TESTEN]
SIDE 37

↓

1A, 2A, 3B,
4A, 5B, 6A,
7B, 8B.

Marie Colding
Laursen
3. semester
VIA Viborg

Terese Klausen
6. semester
Københavns
Professionshøjskole

Sarah Munksø
Lauridsen
4. semester
UC Diakonissestiftelsen

Julie Feldborg
4. semester
UC Syd
Åbenrå

Nathalie
Kjær Bach
4. semester
UC Diakonissestiftelsen

Kira Vanessa
Vestergaard-Lau
6. semester
VIA UC Viborg

Amanda Risum
Pedersen
5. semester
VIA UC Viborg

Jeg har erfaret, hvor vigtigt det er at kunne sige fra

Studerende skal sige fra, når ekstra timer eller vagter er på tilbud, hvis de i virkeligheden ikke har overskuddet til et helhjertet ja. Det kan de lige så godt lære under studietiden.

I et fag som vores er det utrolig vigtigt at kende sine egne grænser. Vi står dagligt med andres liv i hænderne, og hvis ikke vi har os selv med, kan det have fatale konsekvenser. I løbet af uddannelsen har jeg erfaret, hvor vigtigt det er at kunne sige fra. Både når man bliver tilbudt ekstra timer/vagter og sandelig også, hvis man står med en opgave, man ikke føler, man har kompetencerne til – for det vil ske.

Jeg tror, vi alle har stået i en situation, hvor der akut mangler en person til at dække en vagt.

Man har måske lige givet den en skalle med ekstravagter op til sin første fridag i lang tid. Man har brug for at koble af og lade op, men samvittigheden sniger sig op på siden af en, og man kommer måske til at sige ja til en vagt, selvom man egentlig ikke har overskud til at tage den. Det har jeg i hvert fald gjort – og ikke blot én gang. Det er en kompliceret balancegang – for hvem dækker den, hvis ikke jeg gør? Så skal sygeple-

jerskerne på afdelingen arbejde ekstra hårdt for at kompensere for den manglende person. Får patienterne så mad og væske? Bliver bleen skiftet og medicinen husket? Det er nogle af de overvejelser, jeg gør mig, når jeg står i dilemmaet om den ekstra vagt.

Og har jeg overhovedet nogle planlagte aktiviteter udover at flade ud til den næste sæson af "How I met your mother"? Spøg til side, patienterne skal nok få omsorg og pleje – måske er den dårlige samvittighed i virkeligheden et tegn på, at vi mangler hænder i sundhedsvæsenet? At vi påtager os mere ansvar, end vi kan holde til, og allerede under studietiden mærker presset.

Jeg selv tænker meget over det og især efter den kæmpe omvæltning, der er sket for alle pga. coronapandemien. Jeg har følt, at jeg måtte yde lidt ekstra og hjælpe til, for at vi alle har kunnet komme igennem på bedste vis. Det tror jeg, mange har, og hver og en har min største

respekt! Med ferie fra studiet har jeg haft rig mulighed for at byde ind på vagter og lette presset en smule for sygeplejerskerne, men jeg har dog stadig husket at sætte tid af til mig selv, så jeg har kunnet opretholde overskuddet. Vi er jo nu engang kun mennesker alle sammen, og selvom man kommer med de bedste intentioner og gerne vil hjælpe, så kræver det, at man selv er i nogenlunde balance og husker på sine værdier hele vejen igennem.

6. semester er skudt i gang, og det sætter en masse tanker i gang ift. ovennævnte. Det er nu, jeg skal vise, at jeg kan arbejde selvstændigt og gøre brug af den teori og erfaring, jeg har fra tidligere semestre. Jeg er sikker på, at jeg i løbet af det næste halve år kommer til at stå i en situation, hvor jeg ikke har kompetencer til at løse opgaven, og så er det en fordel, at jeg er bevidst om mine egne evner og grænser og kan sige fra. For det er altså en vigtig egenskab. ●

ANNONCE

JOB

Se alle stillinger
www.job.dsr.dk

Praktiske oplysninger til annoncører

Deadline kl. 9:00 for indtastning af KURSER/MØDER/MEDDELELSER på www.dsr.dk under Information til annoncører

Nr 12 — 2020	Nr 13 — 2020	Nr 14 — 2020
30. sep. 2020	28. okt. 2020	18. nov. 2020

Vejledning ved indtastning af kurser/møder/meddelelser, kontakt redaktionen, Henrik Boesen, på tlf. 4695 4189, hbo@dsr.dk

Rådgivning og vejledning vedr. opsætning af annoncer

Media-Partners ApS · Alhøjvej 2, Stilling · 8660 Skanderborg
Tlf. 2967 1446 · E-mail marianne@media-partners.dk
www.media-partners.dk · Her kan du også rekvirere medieinformation

Indleveringsfrister for STILLINGSANNONCER til de kommende numre

Nr 12 — 2020	Nr 13 — 2020	Nr 14 — 2020
1. okt. 2020	29. okt. 2020	19. nov. 2020

Sidste frist for indlevering af materiale er kl. 10:00 hos Media-Partners ApS

Udgivelsesdatoer

Nr 12 — 2020	Nr 13 — 2020	Nr 14 — 2020
19.-22. okt. 2020	16.-19. nov. 2020	7.-10. dec. 2020

NETANNONCER

Gå ind på <http://job.dsr.dk/> og indtast Quick-nummeret, så kommer du direkte ind til netannoncen, hvor du kan læse meget mere om stillingen. Netannoncer kan indtastes hele døgnet.

Quicknr. **330357063** **Akaciegården**
Frederiksberg Kommune
Afdelingssygeplejerske
Ansøgningsfrist 11. oktober 2020

Quicknr. **330356178** **Panorama Consult**
Slagelse, Vestsjælland
Behandler sygeplejerske
Ansøgningsfrist 10. oktober 2020

VIGTIGT: ÆNDRINGER VEDR. GENERALFOR-SAMLINGER

På grund af udviklingen med et stigende antal corona-smittede har flere kredse samt Lederforeningen ændret deres generalforsamlinger fra fysiske møder til virtuelle begivenheder.

Læs mere under "Kredsmøde", om der er ændringer i din kreds.

På grund af corona-situationen er der stadig risiko for, at arrangementer nævnt i oversigten herunder kan blive aflyst. Du bør derfor altid tjekke hos arrangøren, om arrangementet bliver gennemført som planlagt.

SENIORSAMMENSLOTNINGEN

Medlemmer, der er fyldt 55 år, er velkomne til Seniorsammenslutningens arrangementer

Tilmelding:

Ruth Hersinger på tlf. 5943 7716
- ikke SMS

HOVEDSTADEN

Seniormøde i Kreds Hovedstaden Central og Vest

Kom og hør narkoselæge Anders Bech fortælle om polio-epidemien i 1952-53, hvor den intensive terapi blev født.

Tid og sted:

26. oktober 2020 kl. 14:00 - 16:00

DSR Kreds Hovedstaden, Frederiksborggade 15, 4 sal, 1360 København K

Arrangør:

Seniorsygeplejersker Kreds Hovedstaden Central og Vest

Tilmelding:

Senest 22. oktober 2020 til Birthe Kock på tlf. 2674 1105 eller mail: balkock@hotmail.com

NORDJYLLAND

Foredrag v/sygeplejerske Peter Korslund

Peter fortæller om at komme ind i sygeplejefaget - oplevelser med vidt forskellige samarbejds miljøer

Tid og sted:

3. november 2020 kl. 14:00 - 16:00

Kredskontoret, Sofiendalsvej 3, 9200 Aalborg SV

Arrangør:

Kontaktudvalget/Seniorsammenslutningen

Tilmelding:

Senest 29. oktober 2020

Pris:

Gratis

Yderligere oplysninger:

www.dsr.dk/nordjylland

SJÆLLAND

Seniorsopl. Roskilde. Medicinsk-historie Museum Næstved

Guidet rundvisning i Medicinsk-historie Museum ved overlæge Mogens Sharling.

Tid og sted:

5. november 2020 kl. 14:00 - 16:00. Ringstedgade 61, 4700 Næstved

Arrangør:

Kontaktudvalget i Roskilde

Tilmelding:

Senest 30. oktober 2020 til Karin Karlsson på tlf. 4026 5553 eller mail: karink48@hotmail.com

På grund af Covid19 er der plads til 12 deltagere.

Pris:

50 kr. indbetales på reg.nr. 1551 konto 0010351170

Kom og hør' om den "nye" Sygeplejerskeuddannelse i Holbæk

Målet med uddannelsen til autorisation som sygeplejerske er uændret. Oplægsholder er uddannelsesleder Anne Bondesen, ABSALON.

Vi vil høre om bl.a. ændret forløb mellem primær og sekundær sundhedsvæsen. Der serveres kaffe/the og kage.

Tid og sted:

3. november 2020 kl. 13:30 - 16:00

Center for sygepleje, Anders Larsensvej 5, 4300 Holbæk

Arrangør:

Kontaktudvalg i Vestsjælland - medlemsarrangement

MIDTJYLLAND

Julearrangement

- med tapas, sang, musik, historiefortælling og hyggeligt samvær.

Tid og sted:

3. december 2020 kl. 12:00 - 16:00
Fox and Hounds, Østergade 17, 7400 Herning

Arrangør:

Seniorsammenslutningen Kreds Midtjylland, Holstebro/Herning

Tilmelding:

Senest 19. november 2020 til Karen Margrethe Kølbæk på mail: kmk_285@hotmail.com eller tlf. 2241 7491.

Pris:

250 kr. (kontanter). Drikkevarer for egen regning.

Musikterapi på hospice

Lyt med når Annette Majlund fortæller om, hvordan hun anvender musikken som lindrende behandling i sit arbejde med alvorlig syge og døende patienter på hospice. Oplægget kommer i form af musik og fortælling.

Tid og sted:

11. november 2020 kl. 14:00 - 16:00
Holstebro Aktivitetscenter, Danmarksgade 13 A, 7500 Holstebro

Arrangør:

Seniorsammenslutningen Kreds Midtjylland, Holstebro/Herning

Tilmelding:

Senest 4. november 2020 til Karen Margrethe Kølbæk på mail: kmk_285@hotmail.com eller tlf. 2241 7491

Pris:

50 kr. (kontanter)

KURSER

Ulighed i sundhedsvæsenet

To dages spændende kursus. Mød eksperter på området, og drøft hvordan sygepleje og samarbejde med patienten kan være med til at mindske den selvskabte ulighed i sundhedsvæsenet.

Tid og sted:

10. november 2020 kl. 09:00 - 11. november 2020 kl. 15:15
DGI-Byen, Tietgensgade 65, 1704 København V

Arrangør:

DSR, Kreds Hovedstaden

Tilmelding:

www.dsr.dk/hovedstaden/arrangementer

KREDSMØDE

HOVEDSTADEN

Generalforsamling - ændring

DSR Kreds Hovedstaden afholder generalforsamling torsdag den 29. oktober 2020, kl. 17.00.

Grundet Covid-19 er generalforsamlingen ændret til virtuel afholdelse. For at deltage i generalforsamlingen er tilmelding nødvendig. Du kan læse mere om generalforsamlingen samt tilmelde dig på kredsens hjemmeside: www.dsr.dk/hovedstaden.

Tilmelding:

Senest den 20. oktober 2020.

Sygeplejersker med begrænsning i arbejdsevnen - julefrokost

Du er velkommen til at deltage i mødet for at se, om det er noget for dig.

Tid og sted:

27. november 2020 kl. 13:00 - 16:00
DSR Kreds Hovedstaden, Frederiksborggade 15, 4 sal, 1360 København K

Arrangør:

DSR, Kreds Hovedstaden

Tilmelding:

www.dsr.dk/hovedstaden/arrangementer

Akademisk sygeplejerske - en stemme for de svageste borgere?

Hør Morten Sodemann fortælle om, hvordan han bruger sin faglighed i arbejdet for mindre ulighed i sundhedsvæsenet. Kun for sygeplejersker med akademisk overbygning.

Tid og sted:

2. november 2020 kl. 17:00 - 21:00
Se www.dsr.dk/hovedstaden/arrangementer

Arrangør:

DSR, Kreds Hovedstaden

Tilmelding:

www.dsr.dk/hovedstaden/arrangementer

Mænds ensomhed

I anledning af den internationale Mens Day. Arrangement med oplæg om dødelighed, den gode kammerat og sjælesorg. Debat bagefter.

Tid og sted:

19. november 2020 kl. 16:30 - 20:00
DSR Kreds Hovedstaden, Frederiksborggade 15, 4 sal, 1360 København K

Arrangør:

DSR, Kreds Hovedstaden

Tilmelding:

www.dsr.dk/hovedstaden/arrangementer

SJÆLLAND

Generalforsamling - ændring

Generalforsamling i Kreds Sjælland den 27. oktober 2020: Generalforsamlingen og oplæg ændres til at afholdes virtuelt pga. corona-situationen: Kl. 16:30 - 17:30 oplæg v/ etiker, ph.d., fhv. formand for Det Ethiske Råd, Jacob Birkler: Menneskesyn.

Generalforsamling kl. 19:00 - ca. 21:00

For at deltage i generalforsamlingen er tilmelding nødvendig. Du kan læse mere om generalforsamlingen samt tilmelde dig på kredsens hjemmeside: www.dsr.dk/sjælland
Af hensyn til teknikken, bedes du tilmelde dig senest 20. oktober 2020.

NORDJYLLAND

Generalforsamling - ændring

Rettelse til Generalforsamlingen 19. oktober 2020 i Kreds Nordjylland: På grund af Covid-19 er kredsens generalforsamling ændret til en virtuel generalforsamling. Datoen er stadig den 19. oktober 2020, men start tidspunktet er kl. 16:30. Vi forventer at slutte ved 18-tiden. Nærmere information om generalforsamlingen vil blive lagt på kredsens hjemmeside.

MIDTJYLLAND

Generalforsamling - ændring

Dansk Sygeplejeråd, Kreds Midtjylland, holder generalforsamling den 27. oktober 2020. I år som virtuel begivenhed grundet Covid-19. Du kan tilmelde dig generalforsamlingen senest den 20. oktober 2020 via Kreds Midtjyllands aktivitetskalender: www.dsr.dk/kredse/midtjylland/arrangementer

SYDDANMARK

Generalforsamling

Vedr. generalforsamlingen den 22. oktober 2020 - se nærmere om afholdelse på mail: www.dsr.dk/syddanmark og Facebook

LEDERFORENINGEN

Generalforsamling, både fysisk og virtuelt

Lederforeningen inviterer alle medlemmer til generalforsamling den 22. oktober. Generalforsamlingen afholdes i forbindelse med Lederdag 2020 på Comwell i Køge. Som følge af corona-situationen kan man vælge at deltage enten fysisk eller virtuelt via computer. Tilmelding til fysisk generalforsamling og til virtuel deltagelse: www.dsr.dk/lederforeningen/arrangementer

MEDDELElse

Fagligt fokus på sygeplejefaglighed i en COVID-tid

Virtuelt møde for medlemmer af det faglige selskab den 7. december 2020 kl. 16:00 - 17:00. På mødet vil der være et oplæg v/ formand Nanette Braae Jensen efterfulgt af drøftelse blandt deltagerne. Tilmelding er pr. mail til nanette.braae.jensen@rsyd.dk Link til mødet udsendes til alle medlemmer ultimo november.

Generalforsamling

Fagligt Selskab for Infektions-
medicinske Sygeplejersker
indkalder til generalforsamling
d. 7. december 2020 kl. 17:00
– 18:00 i Afdeling Q's konfe-
rencelokale, 2. sal Penthouse,
Odense Universitetshospital.
Medlemmer kan også del-
tage virtuelt. Link til virtuelt
deltagelse udsendes til pr. mail
ultimo november. Punkter til
dagsorden skal indsendes til
bestyrelsen senest 7. novem-
ber 2020

Arrangør:

Fagligt Selskab for Infektions-
medicinske Sygeplejersker

**Virtuelle foredrag og general-
forsamling**

Fagligt Selskab for Palliationssy-
geplejersker afholder to virtuelle
foredrag samt ordinær general-
forsamling onsdag d. 25. novem-
ber 2020 kl. 15:00 – 17:30.

Fra d. 9. oktober 2020 kan du på
FSP's hjemmeside og FB-gruppe
læse mere om program og
tilmelding.

Forslag til generalforsamling
sendes til formand Lisa Lauritsen
på mail: Liliat@rm.dk senest d.
28. oktober 2020

Arrangør:

Fagligt Selskab for Palliationssy-
geplejersker i samarbejde med DSR

FSAIO generalforsamling

FSAIO holder virtuel generalfor-
samling søndag d. 1. november
2020 kl. 16:00.

På grund af Corona måtte
FSAIO udsætte generalforsam-
lingen for 2020.

Da vi gerne vil afslutte regn-
skabsåret og fremlægge et
budget for 2021, inviterer vi
medlemmer til at deltage i en
virtuel generalforsamling via
"Zoom".

I forlængelse heraf vil tids-
skriftet Dråbe-Nyt holde deres
generalforsamling.

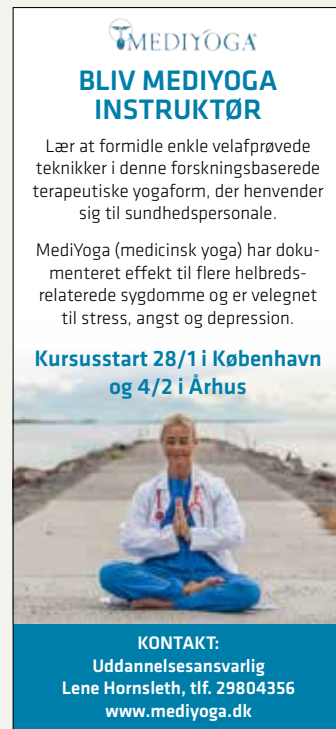
Send senest 25. oktober 2020
en mail til medlemsregistranten
majken_dam@yahoo.dk med
ønske om deltagelse.

Du vil inden 1. november mod-
tage et link, som vil lukke dig
ind d. 1. november kl. 16:00.
Det er ikke nødvendigt at
downloade program eller app
for at deltage.

Forventet varighed ca. 1 time.

**Generalforsamling i FS K og
T 2020**

Onsdag d. 11. november 2020
kl. 17:30 – 19:00 holder Fagligt
Selskab for Kardiovaskulære
og Thoraxkirurgiske Sygeple-
jersker generalforsamling via
Zoom. Mødelink fås ved at
sende mail til Inge Schjødt på
mail: ingeschj@rm.dk. Forslag
til behandling på generalfor-
samlingen skal være formand
Ida Elisabeth Højskov, mail: ida.
elisabeth.hoesjkov@regionh.dk
i hænde senest 4 uger før ge-
neralforsamlingen. Dagsorden
kan ses på FS K og T's hjem-
meside – under fanen "Om os"
fra d. 14. oktober 2020.

MEDIYOGA
**BLIV MEDIYOGA
INSTRUKTØR**

Lær at formidle enkle velafprøvede
teknikker i denne forskningsbaserede
terapeutiske yogaform, der henvender
sig til sundhedspersonale.

Mediyoga (medicinsk yoga) har doku-
menteret effekt til flere helbreds-
relaterede sygdomme og er velegnet
til stress, angst og depression.

**Kursusstart 28/1 i København
og 4/2 i Århus**

KONTAKT:
Uddannelsesansvarlig
Lene Hornsleth, tlf. 29804356
www.medyoga.dk

**BONDEGÅRDSIDYL
PÅ VESTFYN**

Weekendophold op til 24
pers. i 4 ferielejligheder på
Vestfynsk bondegårdsidyl.

3 km fra Assens med havn
og strand. I den største
lejlighed kan alle sidde og
spise sammen.
Have med legeplads, grill,
shelter og bålplads. Høns
og kaniner.

www.kastanjegaarden.dk
mobil 20 15 17 86

TØNDER KOMMUNE

**Sundhedsfaglig områdeleder med
socialpædagogisk tæft**

Psykiatri/Handicap-området i Tønder Kommune søger en ny
områdeleder for misbrugs-, senhjerneskade- og psykiatriom-
rådet, samt kan bestride ansvaret for at de grundlæggende
sundhedsfaglige ydelser der leveres til borgerne på hele
Psykiatri/Handicap-området lever op til Sundhedsstyrelsens
standarder.

Området består af ét misbrugscenter, samt 2 socialpædago-
giske botilbud indenfor henholdsvis psykiatri og hjerneskade.
Desuden omfatter stillingen ledelse af et sundhedsfagligt
team, der består af 7 sygeplejersker, der arbejder på tværs af
samtlige socialpædagogiske botilbud i hele Psykiatri/Handicap-
organisationen.

Den samlede personalestab er på ca. 80 medarbejdere og har
et budget på ca. 38 millioner kr.

Stillingen er med reference til fagchefen.

Vi forventer at du:

- Er uddannet sygeplejerske og har praksiserfaring inden for
det specialiserede sociale område.
- Kan sikre at de specialiserede botilbud lever op til
sundhedsstyrelsens krav og instrukser.
- Har praktiseret ledelse gennem ledere og ledelse af
medarbejdere.
- Har blik for det hele menneske, inddragelse af borgerens
ressourcer, og på kompleksiteten i det pædagogiske moti-
vationsarbejde omkring borgeren.
- Har praksiserfaring med at implementere sundhedsfaglige
instrukser i socialpædagogiske tilbud.
- Er samskabende, synlig og inddragende i arbejdet med
pårørende, kolleger og samarbejdspartnere.
- Kan agere i en politisk ledet organisation.
- Evner at kommunikere på tværs af det sundhedsfaglige og
socialpædagogiske virke samt skabe fælles værdier.
- Kan lede både vertikalt og horisontalt i organisationen.

Vi kan tilbyde:

- Et dynamisk korps af ledere og medarbejdere, som vil
være parate til at bistå arbejdet.
- En organisation der er funderet i traditioner, men samtidig
er omstillingsparat, og handler konstruktivt på morgen-
dagens udfordringer.
- En lærende organisation med fokus på øget kvalitet i
forhold til interne og eksterne interessenter.
- Et tæt samarbejde med pårørende og øvrige interessenter
på området, herunder NGO'er og interesseorganisationer.
- En plads i et dynamisk lederteam der dækker samtlige
tilbud på Handicap og Psykiatriområdet i kommunen.

Løn og ansættelsesvilkår fastsættes efter gældende overens-
komst på området. Geografisk er stillingen placeret i
Løgumkloster, men der vil være betydelig kørsel i dagligdagen,
hvorfor kørekort er nødvendigt.

Yderligere oplysninger om stillingen kan fås ved henvendelse
til fagchef Sven Rode tlf. 20 18 20 27.
Ansøgningen sendes online via opslaget på Tønder Kommunes
hjemmeside.

**Ansøgningsfrist: Mandag den 28. september.
Samtaler vil finde sted i uge 41.**

ANNONCE

NOGLE AF KVINDERNE ER FANGET I PROSTITUTION

Fortalt til
LAURA ELISABETH LIND

Foto
PER MORTEN ABRAHAMSEN

THEA NYMOEN SPJUDVIK,
36 år

Nyt job: 1. april 2020 i Reden International, hvor hun bl.a. er sundhedsfaglig koordinator i tirsdagsklinikken, der tester for kønsygdomme. Hun opsøger også escort- og massageklinikmiljøet.

Kom fra: 2½ år på et bosted i København for unge med psykiske lidelser. Før det bl.a. akutmodtagelse, stofindtagelsesrum og gadesygeplejerske.

mange kvinder fra bl.a. Columbia, så det hjælper, at jeg kender deres kultur og taler spansk. Det åbner nogle døre.

Da jeg så stillingen, var jeg ikke i tvivl om, at den passede til mig – og jeg til den. Jeg har videreuddannet mig inden for seksuel sundhed, og det bruger jeg f.eks. på vores krisecenter, når jeg underviser kvinder, der har status som handlet. Og når jeg rådgiver kvinderne i prævention i vores tirsdagsklinik.

Jeg kan godt lide at bringe mig selv i spil og bruge mine personlige ressourcer og ikke bare det, vi lærte på sygeplejerskolen. I Reden International arbejder vi på en hel anden måde end f.eks. på et hospital, og det var nok det, der trak ved stillingen. Det er fedt at komme ud til parallelsamfund som her i prostitutionsmiljøet. Det giver en anden forståelse for livet.

”Hej, jeg hedder Thea. Jeg er sygeplejerske og kommer fra Reden International. Vi tilbyder test for kønsygdomme. Det er anonymt og gratis. Er I interesserede i det?”

Sådan siger vi, når vi banker på døren ved en massageklinik eller et bordel. Det er ikke altid, de lukker op. Slet ikke, hvis jeg ikke har min sygeplejeuniform på. Så mistænker de os for at være fra SKAT eller politiet. Nogle gange har de kunder. Så kommer vi senere. Vi kører rundt til adresser i København og Nordsjælland, og vi bruger også meget tid på at ringe rundt på escortannoncer og søge adresser frem på bordeller og massageklinikker. Jeg har boet i Latinamerika, og der kommer

Når vi tester, er lyset en udfordring. Vinduerne er tit lukkede til med plader, og der er ofte rødt lys og meget mørkt. Hvis de er 5-6 kvinder på samme adresse, så tester vi dem én efter én, for hvis der er positivt svar, skal vi tale med dem alene på deres værelse. Hiv og syfilis får de svar på med det samme.

Nogen af kvinderne har bagmænd og alfonser, nogen kan være ofre for menneskehandel, har været på en lang rejse og skylder op mod en halv million kroner. Andre betaler skyhøj husleje, hvor de arbejder. De fleste kommer pga. fattigdom – typisk for at sende penge hjem til deres familie. Så nogle af kvinderne er fanget i prostitution, og de lever et meget sårbart og udsat liv. Jeg kan mærke, at jeg gør en forskel, og det gør det særligt givende. For det er hårdt f.eks. at læse historierne fra Center mod Menneskehandel om dem, der har status som handlet. Kvinderne fra Afrika har været på vej over Middelhavet og er tit udsat for voldtægt og overgreb undervejs. Man får stor respekt for dem og er ydmyg over for det liv, de har. Og bliver samtidig taknemmelig over det liv, vi har. Der går ikke en dag, hvor jeg ikke tænker: Hvor er jeg heldig, at jeg som kvinde er født i Norge.“

SAVNER DU INSPIRATION TIL KARRIEREN?

Hent råd og vejledning om karriere og job-søgning på dsr.dk. Som medlem kan du booke tid til personlig sparring om jobsøgning, efter- og videreuddannelse eller karrieremuligheder.

Læs mere på dsr.dk/job-og-karriere

DANSK SYGEPLEJERÅDS HOVEDBESTYRELSE

DANSK SYGEPLEJERÅD CENTRALT

Sankt Annæ Plads 30
1250 København K
Telefon: 3315 1555
Fax: 3315 2455
www.dsr.dk
dsr@dsr.dk

Åbnings- og telefonider
Man - tors 9.00 - 16.00
Fre 9.00 - 15.00

**Lederforeningen
Dansk Sygeplejeråd**
Sekretariatschef
Jonna Søegaard
Sankt Annæ Plads 30
1250 København K
Telefon: 4695 3900
www.dsr.dk/lederfor-
eningen
lederforeningen@dsr.dk

**Sygeplejestuderendes
Landssammenslutning**
Sankt Annæ Plads 30
1250 København K
Telefon: 4695 4234
www.dsr.dk/sls
sls@dsr.dk

Sygeplejeetisk Råd
Formand
Anne Bendix Andersen
Sankt Annæ Plads 30
1250 København K
www.sygeplejeetiskraad.dk

KREDS HOVEDSTADEN

Kredschef
Anne Tovborg

Frederiksborggade 15, 4.
1360 København K
Telefon: 7021 1662
Fax: 7021 1663
www.dsr.dk/hovedstaden
hovedstaden@dsr.dk

Åbnings- og telefonider
Man, tirs, tors, fre
9.00 - 14.00
Ons 13.00 - 16.00

Lokalkontor
Store Torv 11, 1.
3700 Rønne
Telefon: 7021 1662
Fax: 5695 3812

Åbningstid
Man 12.00 - 15.00
Tirs 9.00 - 12.00
Tors 12.00 - 16.00
Se også dsr.dk/bornholm

Hjemmesiden indeholder
individuelle kontaktop-
lysninger på kredsens
medarbejdere og for-
mandskab.

KREDS SJÆLLAND

Kredschef
Mads Hyltdgaard

Møllevej 15
4140 Borup
Telefon: 7021 1664
Fax: 7021 1665
www.dsr.dk/sjaelland
sjaelland@dsr.dk

Åbnings- og telefonider
Telefontid
Man, ons 9.00 - 14.00
Tirs, tors 13.00 - 16.00
Fre 9.00 - 13.00

Fremmøde
Man, tirs, ons 8.30 - 15.30
Tors 12.00 - 16.00
Fre 9.00 - 13.00

KREDS SYDDANMARK

Kredschef
Puk-Maria Holmgaard

Vejlevej 121, 2.
7000 Fredericia
Telefon: 7021 1668
www.dsr.dk/syddanmark
syddanmark@dsr.dk

Telefontider
Man, tirs, ons, fre
8.30 - 13.00
Tors 13.00 - 16.00

KREDS MIDTJYLLAND

Kredschef
Ann Dahy

Fælles postadresse
DSR, Kreds Midtjylland
Marienlystvej 14
8600 Silkeborg
Du er altid velkommen i
åbningstiden, men ring
og aftal tid.
Telefon: 4695 4600
www.dsr.dk/midtjylland
midtjylland@dsr.dk

Telefontider
Man, tirs, tors
10.00 - 15.00
Ons 13.00 - 15.00
Fre 10.00 - 12.30

Lokale kontorer
Stationsvej 8a
7500 Holstebro
Åbent efter forudgående
aftale.

EcoPark
Bautavej 1A
8210 Aarhus V
Åbent efter forudgående
aftale.

KREDS NORDJYLLAND

Kredschef
Iben Gravesen

Sofiendalsvej 3
9200 Aalborg SV
Telefon: 4695 4850
Fax: 9634 1426
www.dsr.dk/nordjylland
nordjylland@dsr.dk

Kontorets åbningstider
Man - ons 9.00 - 15.00
Tors 13.00 - 16.00
Fre 09.00 - 12.00

Sykepleier eller intensivsykepleier – ønsker du god lønn og frihet?

Vi har jobb til deg som er sykepleier eller intensivsykepleier i hele Norge. Hos oss får du fleksibilitet, og kan påvirke både hvor og når du vil jobbe.

Vi gir deg god lønn, og dekker din reise og bolig. Du vil følges opp av en sykepleier som ordner det praktiske. Vi er en trygg arbeidsgiver med spesialkompetanse på helsebemanning. Dedicare er Norges største bemanningsbyrå innen helse.

Kontakt oss for mer info!

www.dedicare.no/nurse
+47 74 80 40 70
nurse@dedicare.no

DEDICARE